

Schuldenvrij LWD

Een kwalitatief onderzoek naar ervaringen en bevindingen vanuit verschillende perspectieven: deelnemers en netwerkpartners

Een verslag van een onderzoek in een lerende pilot

Ina Holtrop, Tinke Noest, Jolanda Tuinstra, i.s.m. Nynke Machiela, student Social Work, Lectoraat Sociale Kwaliteit en Inclusive Community Lab, NHL Stenden Hogeschool

September 2024

Inhoud

Inleiding		3
Hoofdstuk 1	Onderzoeksopzet en uitvoering	4
	Uitvoering van het onderzoek	4
	Onderzoek als leerproces	6
Hoofdstuk 2	Ervaringen van deelnemers	7
2.1	Ophalen ervaringen, werven respondenten	7
2.2	Resultaten kwalitatieve interviews deelnemers (eerste ronde)	8
2.2.1	Resultaten in mind maps	8
2.2.2	Resultaten geclusterd per onderwerp van de 'Waardekaarten'	13
2.3	Resultaten kwalitatieve interviews deelnemers (tweede ronde)	17
2.3.1	Resultaten in mind maps	17
2.3.2	Resultaten geclusterd per onderwerp van de 'Waardekaarten'	19
2.4	Tussentijdse bevindingen uit de ervaringen van deelnemers: leren in de pilot	20
Hoofdstuk 3	Ervaringen van netwerkpartners	21
3.1	Brown paper sessie 1	21
3.1.1	De Tijdlijn, kennismaken, aangevuld met waarden	21
3.1.2	Het Stoplicht, verwachtingen over de pilot	22
3.1.3	Mind maps, delen van ervaringen en de belangrijkste punten daaruit	23
3.1.4	Tussentijdse bevindingen en ervaringen uit de brown paper sessie met netwerkpartners: leren in de pilot	24
3.2	Brown paper sessie 2	25
3.2.1	Verkenning van het heden: wat gaat goed?	25
3.2.2	Input voor het vervolgtraject: wat kan beter?	26
3.2.3	Micro-narratieven bekeken door de bril van Sociale Kwaliteit	29
3.2.4	Tussentijdse bevindingen en ervaringen uit de brown paper sessie met netwerkpartners: leren in de pilot	29
Hoofdstuk 4	Sociale Kwaliteit, de bevindingen bekeken door die bril	30
	Inleiding	30
4.1	Micro-narratieven van netwerkpartners in relatie tot de voorwaarden van Sociale Kwaliteit	30
4.2	Een samenvatting van de verzamelde ervaringen en bevindingen, bekeken 'door de bril' van Sociale Kwaliteit	32
Hoofdstuk 5	Slothoofdstuk: bevindingen op een rij en aandachtspunten	34
5.1	Bevindingen van het onderzoek op een rij	34
5.2	Punten die aandacht nodig hebben	35
Bijlage 1	Interviewgide	37
Bijlage 2	Programma brown paper sessie 1	38
Bijlage 3	Programma brown paper sessie 2	40

Inleiding

In oktober 2022 is de gemeente Leeuwarden gestart met de pilot Schuldenvrij LWD. Binnen een tijdsbestek van twee jaar wordt, zo is het doel van de pilot, van honderd huishoudens in Leeuwarden-Oost de schulden kwijtgescholden. Het bieden van perspectief is daarbij het belangrijkste doel, zoals te lezen is in het Uitvoeringsplan Pilot Schuldenvrij LWD¹.

Aan het lectoraat Sociale Kwaliteit van NHL Stenden Hogeschool is gevraagd om de ervaringen met en de bevindingen tijdens deze pilot met kwalitatief onderzoek in beeld te brengen om inzicht te krijgen hoe deelnemers de pilot Schuldenvrij LWD ervaren.

Het betreft ervaringen en bevindingen in brede zin, want naast het perspectief van de deelnemers was er vanuit de gemeente Leeuwarden ook behoefte aan inzicht in het perspectief van betrokken netwerkpartners: professionals (samenwerkingspartners), ervaringswerkers en beleidsmedewerkers. De verschillende perspectieven zijn voor de gemeente Leeuwarden van belang, om te leren van de pilot Schuldenvrij LWD, ook tussentijds en gaandeweg de looptijd van de pilot, zodat deze werkendeweg vorm kan worden gegeven. De centrale vraag van het onderzoek luidt: *Welke ervaringen hebben deelnemers en netwerkpartners met de pilot Schuldenvrij LWD?*

Dit rapport doet verslag van het kwalitatieve onderzoek. Om te beginnen wordt in hoofdstuk 1 kort ingegaan op de opzet en de uitvoering van het onderzoek. Vervolgens worden in hoofdstuk 2 en hoofdstuk 3 de resultaten beschreven van het onderzoek waarin ervaringen zijn verzameld van respectievelijk de deelnemers en de netwerkpartners van de pilot. In die hoofdstukken worden ook enkele tussentijdse bevindingen weergegeven, die gaandeweg de looptijd van het onderzoek zijn teruggekoppeld aan het Kernteam². Dat gebeurde met het oog op het lerende karakter van de pilot. Vervolgens wordt in hoofdstuk 4 de Sociale Kwaliteit benadering kort toegelicht en worden de ervaringen van zowel de deelnemers als de respondenten bekeken door die bril. En tenslotte sluit hoofdstuk 5 af met enkele samenvattende punten op een rij en punten die nog aandacht nodig hebben.

¹ *Uitvoeringsplan Pilot Schuldenvrij LWD*. (Juni 2022). Gemeente Leeuwarden.

² *Kernteam Schuldenvrij LWD* bestaat uit vertegenwoordigers van de Gemeente Leeuwarden, KBNL, Amaryllis, NHL Stenden Hogeschool Leeuwarden.

Hoofdstuk 1 Onderzoeksofzet en uitvoering

Om ervaringen en bevindingen van deelnemers en netwerkpartners op te halen is in het onderzoek gekozen voor drie onderdelen:

1. Het houden van contextual interviews³ met deelnemers aan de pilot, kort na de start van deelname aan de pilot (zie bijlage 1 interviewgide). Hiervoor zijn de gesprekskaarten *Waarde van Welzijn*⁴ gebruikt. Met enkele respondenten is een tijd later een tweede keer contact geweest. De gesprekken zijn opgenomen, gecodeerd en in beeld gebracht in een mind map. Vervolgens zijn de uitkomsten geanalyseerd.
2. Daarnaast zijn in twee zogenoemde brown paper sessies, in november 2023 en april 2024 (zie bijlage 2 en 3 voor de inhoudelijke programma's), inzichten en ervaringen opgehaald, uitgewisseld en gedeeld van samenwerkingspartners, zoals Kredietbank Nederland (KBNL), Amaryllis, Basalt Bewindvoering en Inkomensbeheer, Dreamfabryk, Bewindplus Friesland en Humanitas Leeuwarden. Ook ervaringswerkers en beleidsmedewerkers namen deel aan deze interactieve sessies, zodat verschillende perspectieven in beeld zijn gebracht: ervaringskennis, praktijkkennis en beleidskennis.
3. Tenslotte zijn de bevindingen uit de contextual interviews en de brown paper sessies bekeken 'door de bril' van Sociale Kwaliteit.

Uitvoering van het onderzoek

Voorafgaand aan de uitvoering van de drie onderdelen heeft een voorbereidingsfase plaatsgevonden. Die bestond uit de volgende stappen:

- Gesprekken met ervaringsdeskundigen (op het gebied van armoede- en schuldenproblematiek), aansluitfunctionarissen van Amaryllis, uitvoerders van KBNL in Leeuwarden en de kenniskring Sociale Kwaliteit van NHL Stenden Hogeschool.
 - o Conclusies uit deze gesprekken waren: 1) de diversiteit van de groep deelnemers aan de pilot zal heel groot zijn wat betreft: leeftijd, opleidingsniveau, begripsniveaus, stress door meerdere complexe problemen, complexe leefsituaties. En 2) om ervaringen van deelnemers te verzamelen is het belangrijk om een laagdrempelig open gesprek te voeren, en daarin aan te sluiten bij de respondent: een contextual interview.

³ Van 't Veer J, Wouters E, Veeger M, Van der Lugt R. (2020) *Ontwerpen voor zorg en welzijn*. Coutinho.

⁴ Brummel A, Hendriks F, Joosten H, Jansen E. (2023) *Waarde van Welzijn Gesprekskaarten*. Nijmegen: HAN.

- Interviewformat bepalen voor de gesprekken met de deelnemers aan de pilot.
 - o Gekozen is voor contextual interviews met behulp van de gesprekskaarten *Waarde van Welzijn*⁵ om een betekenisvol gesprek te kunnen voeren over de wensen en mogelijkheden van de respondent. Op verschillende kaarten staan onderwerpen zoals ‘Erbij horen’, ‘Gezond leven’, ‘Mezelf ontwikkelen’, ‘Genieten van het leven’, en ‘Werken’. Alle 21 kaarten, waarvan een blanco, werden op tafel neergelegd. De respondent werd gevraagd om zelf kaarten te kiezen, met daarbij de vraag: “Welke zijn belangrijk en waarover wil je vertellen?” (ongeveer vijf kaarten).

Afbeelding 1 Enkele gesprekskaarten Waarde van Welzijn

- o De *Waarde van Welzijn* gesprekskaarten⁶ geven de mogelijkheid om in het gesprek in te gaan op onderwerpen, die ook centraal staan in het Uitvoeringsplan van de pilot Schuldenvrij LWD⁷, zoals opleiding, participeren, werk, gezonder en gelukkiger leven. Bovendien geeft het de respondent de ruimte om zelf te kiezen welke onderwerpen belangrijk voor ze zijn en wat ze waarover willen vertellen.

Na de voorbereidingsfase is de uitvoering van het onderzoek gestart met de werving van zowel de deelnemers aan de pilot als de netwerkpartners.

Ad 1: Werving deelnemers

Deelnemers zijn geworven via Amaryllis en/of KBNL. Zij informeerden deelnemers over de pilot en dit onderzoek en meldden daarbij dat deelname geheel vrijwillig is. Wanneer de deelnemers geïnformeerd instemden met deelname, werd hun voor- en achternaam, telefoonnummer en mailadres gedeeld met de

⁵Brummel A, Hendriks F, Joosten H, Jansen E. (2023) *Waarde van Welzijn Gesprekskaarten*. Nijmegen: HAN.

⁶Brummel A, Hendriks F, Joosten H, Jansen E. (2023) *Waarde van Welzijn Gesprekskaarten*. Nijmegen: HAN.

⁷ *Uitvoeringsplan Pilot Schuldenvrij LWD*. (Juni 2022). Gemeente Leeuwarden.

onderzoekers, zodat deze contact met de deelnemer op konden nemen voor een interview. Onderzoekers verwerkten informatie volledig anoniem. Uiteindelijk zijn tien respondenten geïnterviewd en is met vijf van hen voor een tweede keer gesproken. Het wervingsproces wordt beschreven in paragraaf 2.1.

Ad 2: Werving brown paper sessies

Netwerkpartners zijn voor deelname aan de brown paper sessies uitgenodigd door het onderzoeksteam in afstemming met de opdrachtgever, de gemeente Leeuwarden. Daarbij is gestreefd naar een zo gevarieerd mogelijke samenstelling van de groep om verschillende perspectieven en ervaringen rond de pilot bijeen te brengen en uit te wisselen. Aan de eerste sessie, november 2023, namen 11 partners deel, en aan de tweede sessie, april 2024, namen 18 partners deel.

Onderzoek als leerproces

Gaandeweg de uitvoering van het onderzoek is het onderzoeksteam in contact en overleg gebleven met de opdrachtgever. Tussentijdse bevindingen zijn teruggekoppeld en gedeeld tijdens de bijeenkomsten van het Kernteam Schuldenvrij LWD, waarin sleutelfiguren van uitvoerders van de pilot vertegenwoordigd zijn. Tussentijdse bevindingen konden hierdoor meteen benut worden voor de doorontwikkeling van de 'vorm en inhoud' van de pilot.

Hoofdstuk 2 Ervaringen van deelnemers

2.1 Ophalen ervaringen, werven respondenten

Het in contact komen met deelnemers aan de pilot, de respondenten van het onderzoek, bleek een proces dat veel tijd kostte. Tussen eind september 2023 en eind april 2024 ontvingen de onderzoekers de contactgegevens van 34 deelnemers: een eerste lijst bevatte 16 deelnemers en vervolgens varieerde de instroom met geen tot vier deelnemers per maand. Bovendien waren de ontvangen contactgegevens van de deelnemers soms onvolledig. Andere redenen waarom respondenten werven voor het onderzoek veel tijd kostte, waren: 1) de telefoon werd niet beantwoord, 2) respondenten kwamen niet naar de afspraak, en 3) deelnemers wilden of konden niet meedoen met het onderzoek om uiteenlopende redenen. Redenen die deelnemers noemden, waren: nog te kort schuldenvrij om er iets van te kunnen zeggen, te druk om deel te kunnen nemen, te veel aan het hoofd, of wilde – zonder toelichting waarom - niet meedoen. Tabel 1 geeft een overzicht van de verdeling deelnemers over de zojuist genoemde categorieën.

Om het proces van ervaringen ophalen gaandeweg te verbeteren, is in het Kern-team Schuldenvrij LWD afgesproken dat een sociaal werker van Amaryllis of een ervaringswerker van de gemeente Leeuwarden warm contact legt met een deelnemer en een uitnodiging voor een interview met een onderzoeker van NHL Stenden aankondigt.

Tabel 1 Overzicht aantallen, tot en met april 2024: deelnemers pilot, werving respondenten voor onderzoek

Totaal aantal deelnemers pilot	34
Contact, afspraak en interview	10 ^a
Contact en afspraak gemaakt: no show	3
Contact: wil of kan geen interview	9
Geen contact kunnen krijgen	6
Geen contact kunnen maken: onvolledige informatie	6

^a De meeste interviews vonden plaats bij NHL Stenden Hogeschool, op verzoek van de respondenten

Uit de kwalitatieve interviews kwam een grote variatie aan verhalen en ervaringen van respondenten naar voren. Omdat er tijdens de dataverzameling nog geen sprake was van data-saturatie, is helemaal ingezet op het bereiken van zoveel mogelijk respondenten voor een eerste interview (tot en met april 2024). In afstemming met de opdrachtgever, de gemeente Leeuwarden, is daarna het beoogde tweede interview met de respondenten telefonisch uitgevoerd. De centrale vraag daarbij luidde: “Hoe gaat het nu met je?”.

Uiteindelijk zijn tien respondenten geïnterviewd en met vijf van hen is een tweede keer gesproken, zie tabel 2 voor een overzicht.

Tabel 2 Achtergrondkenmerken respondenten (n=10)

Respondent	leeftijd	geslacht	leef- en woonsituatie	2 ^e gesprek
1	80	Man	Alleenstaand, alleenwonend	ja
2	34	Vrouw	Alleenstaand, alleenwonend, 3 kinderen	ja
3	35	Man	Alleenstaand	
4	42	Man	Samenwonend, 2 kinderen	
5	62	Vrouw	Alleenwonend	
6	39	Man	Alleenstaand	
7 en 8	ca 40	Man en Vrouw	Samenwonend echtpaar, 1 thuiswonend kind en uithuiswonende kinderen	ja (2)
9	60	Vrouw	Weduwe, alleenwonend	
10	34	Man	Alleenstaand, alleenwonend	ja

2.2 Resultaten kwalitatieve interviews deelnemers (eerste ronde)

De interviews startten met een uitleg over de bedoeling en de opbouw van het interview en enkele algemene vragen. Met toestemming is het interview opgenomen en vervolgens samengevat in een codeboek conform 21 gesprekskaarten *Waarde van Welzijn*⁸.

2.2.1 Resultaten in mind maps

Elke respondent koos een aantal gesprekskaarten en op basis daarvan vond het gesprek met de onderzoeker plaats. Per gesprek is een mind map gemaakt met in het midden van de mind map een kenmerkende, unieke uitspraak van de respondent. De mind maps geven veel inhoudelijke informatie over de ervaringen van de respondenten en worden daarom hieronder weergegeven.

⁸ Brummel A, Hendriks F, Joosten H, Jansen E. (2023) *Waarde van Welzijn Gesprekskaarten*. Nijmegen: HAN.

Man, 80,
alleenstaand

Rondkomen

1

- Ik heb nooit problemen gehad met rondkomen.
- Door mijn schulden nooit beperkingen gehad. Tot voor kort had ik een nogal beperkt budget, maar van €70 per week kan ik wel leven. Daar red ik me mee, maar het zou wel hoger kunnen.
- Van het geld wat eerst gebruikt werd om af te lossen, worden nu mijn vitamine D betaald (€30). Wilde een elektrische fiets voor een vriendinnetje en dan vraag ik hoeveel geld is er, en dan klaar.

Zorg krijgen die ik nodig heb

3

- Nou daar red ik mij wel mee. Toen ik schulden had, belde ik ook de dokter als er wat aan de hand was.

Erbij horen

4

- Ik heb nog steeds dezelfde mensen om mij heen. Ik had een netwerk, steun vrouwen en dat is nog zo.

Contact met anderen

5

- Ik help mensen, buren, probleemgevallen enz. Bied een plek aan vrouwen/dames en daar hoeven ze niks voor terug te doen. Ik geef ze wel eens wat. De laatste maanden moet ik wat mensen weren om meer rust te hebben, maar dat heeft niks met geld te maken.

Vrije tijd

6

- Ik doe geen dingen die geld kosten

Gezond leven

2

- Ik krijg nu geen voedselhelp meer. Ik rook niet, drink niet en gebruik geen drugs. Ik doe mijn uiterste best en gezond leven lukt me wel. Ik heb elke dag goed te eten en drinken.

"De bewindvoerder zei op een gegeven moment dat ik schuldenvrij was. Ik wist niet dat ik in een pilot zat."

Vrouw, 34,
alleenstaand,
alleenwonend, 3
kinderen

Rondkomen

1

- Ik merk weinig verschil, omdat ik zuinig leef.
- Ik heb nu nog ondersteuning.

Vrije tijd invullen

3

- Ik ben meer met mijn hobby's bezig.

"Ik kan mijn auto houden waarmee ik naar mijn kinderen kan."

Werken

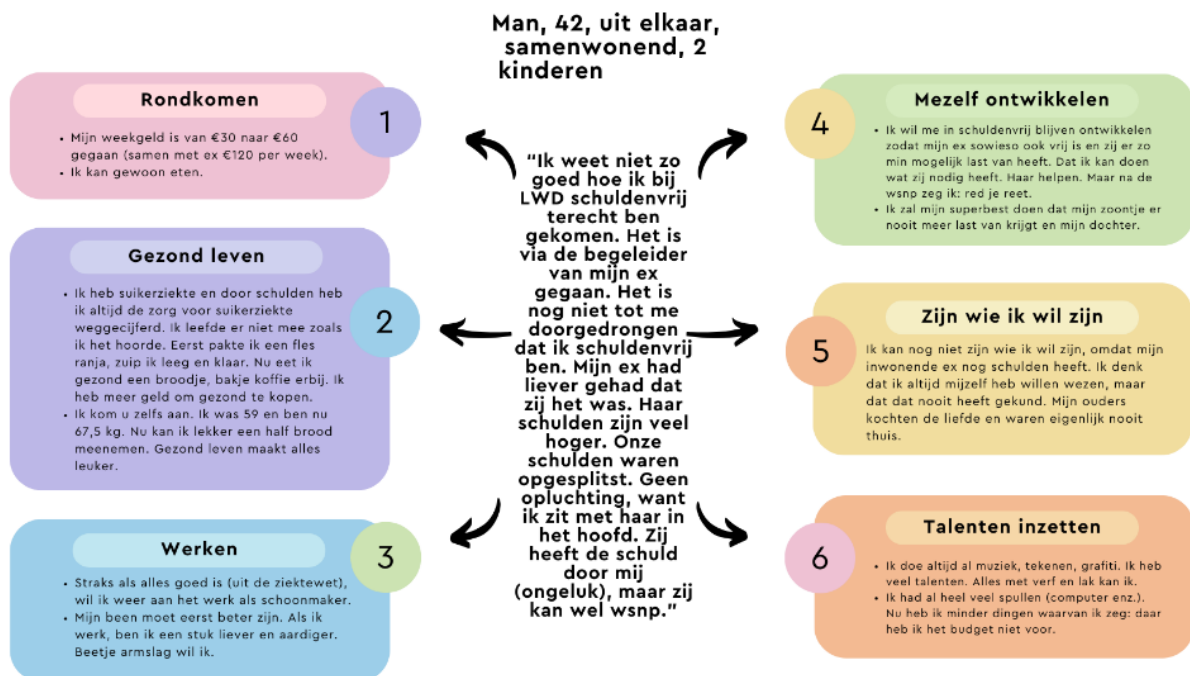
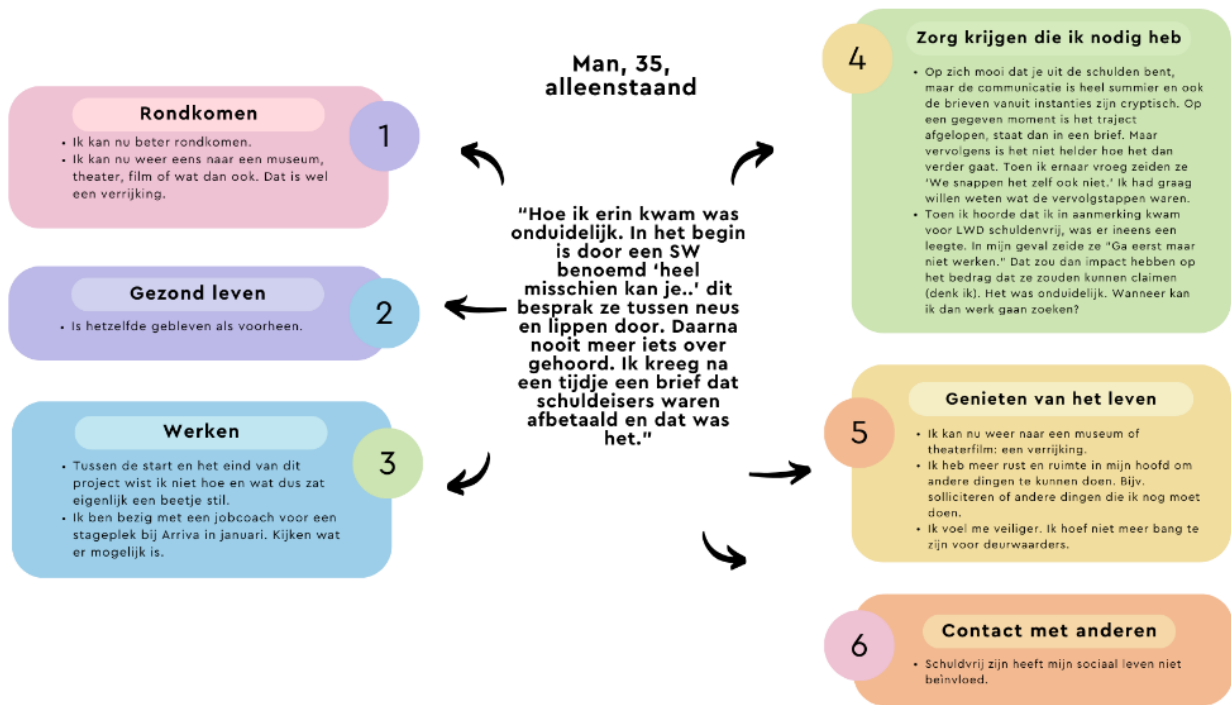
2

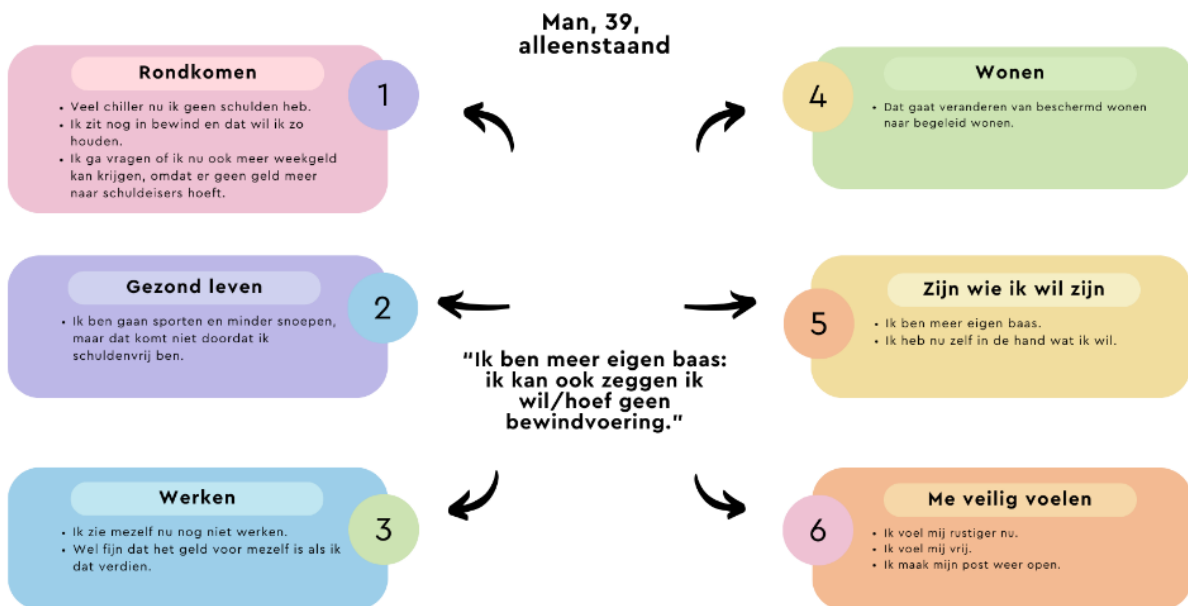
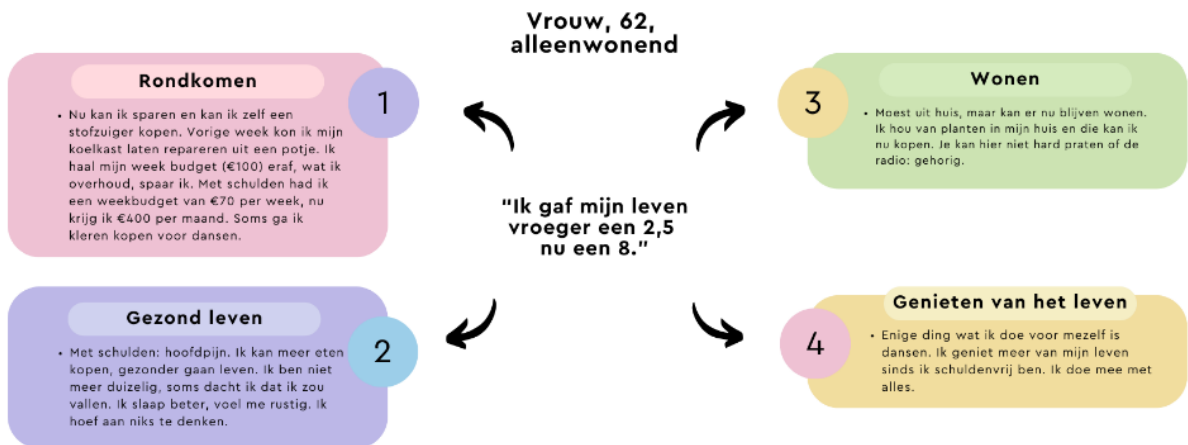
- Voorwaarde was dat ik vrijwilligerswerk ging doen om deel te nemen aan de samenleving.

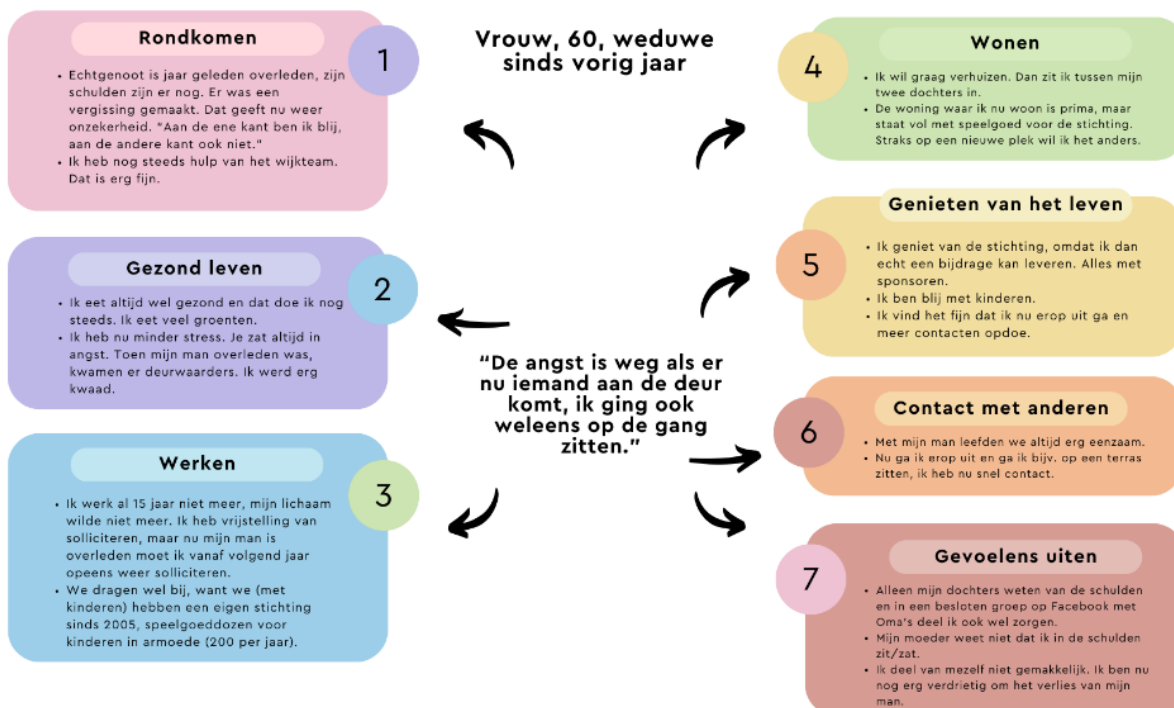
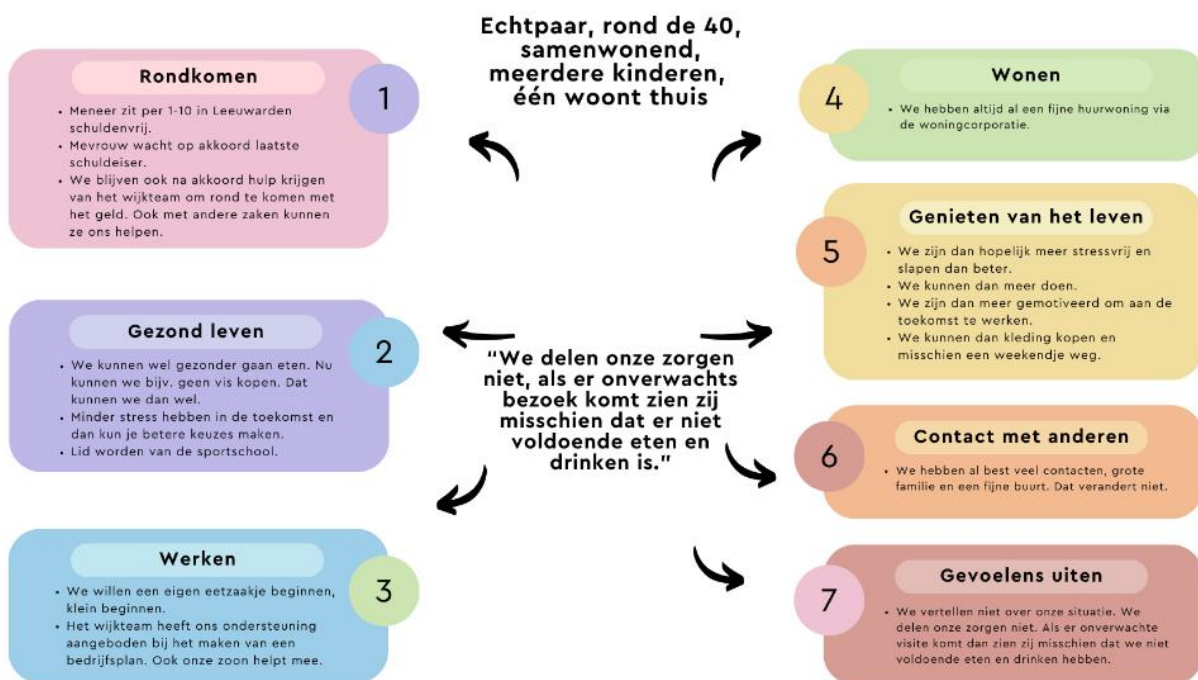
Contact met anderen

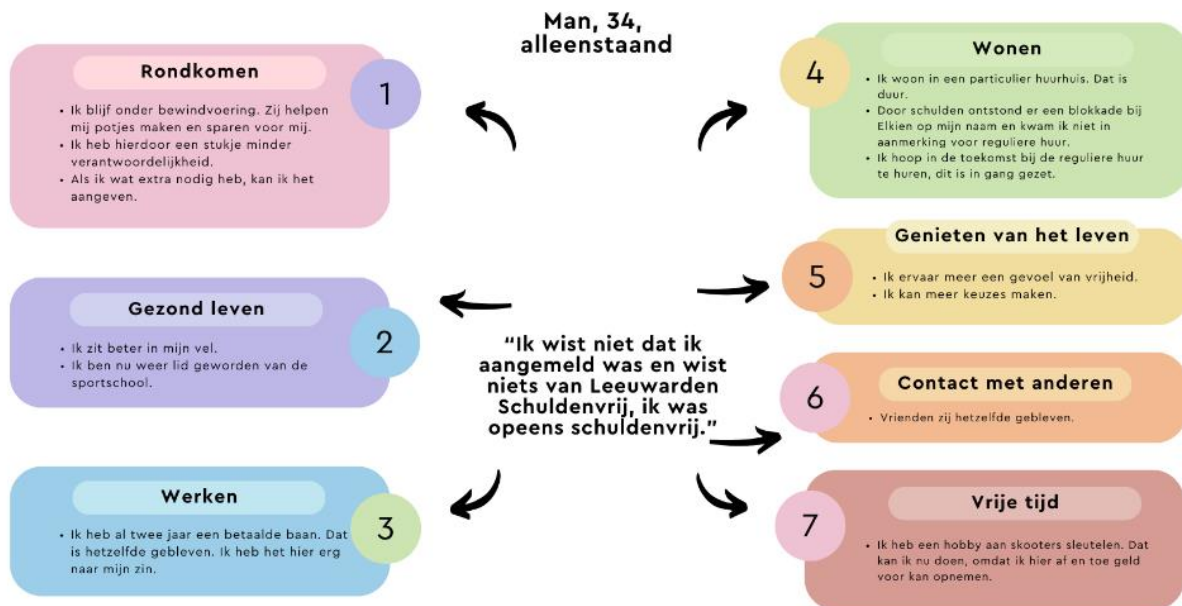
4

- Enige voordeel van schuldenvrij zijn, is dat ik mijn auto mag houden waarmee ik naar mijn kinderen kan en mijn vrijwilligerswerk.

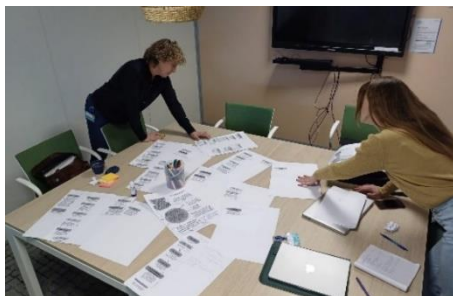

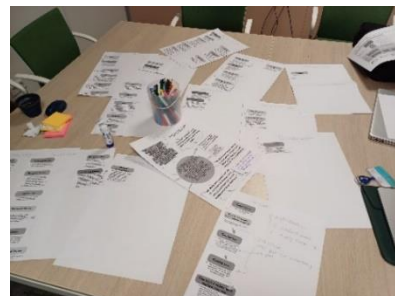

Vervolgens zijn alle mind maps van de respondenten door het onderzoeksteam naast elkaar gelegd, geanalyseerd en samengevat per onderwerp.

Afbeelding 2 Analyse mind maps

Afbeelding 3 Analyse mind maps

2.2.2 Resultaten geclusterd per onderwerp van de 'Waardekaarten'

Het vaakst kozen de respondenten de kaarten met de onderwerpen 'Gezond leven' (8) en 'Contact met andere mensen' (7). 'Genieten van het leven', 'Werken' en 'Wonen zoals ik wil' (5), 'Vrije tijd invullen' (3) in mindere mate. De kaarten met de onderwerpen 'Gevoelens uiten', 'Zorg krijgen die ik nodig heb' (2), 'Mezelf ontwikkelen', 'Me veilig voelen' en 'Talenten inzetten' (1) werden het minst vaak gekozen door de respondenten.

Kaarten die niet gekozen zijn tijdens de interviews zijn, hadden de onderwerpen: 'Erbij horen', 'Genieten van cultuur', 'Bijdragen aan een duurzame wereld', 'Mijn mening laten horen', 'Iets betekenen voor een ander', en 'Eigen keuzes

maken'. Hieronder wordt per onderwerp inhoudelijk weergegeven wat respondenten erover vertelden, voorzien van enkele citaten.

Gezond leven & Me veilig voelen

Van de tien respondenten kozen er acht voor het onderwerp 'Gezond leven' en één voor 'Me veilig voelen'. Omdat deze onderwerpen inhoudelijk overeenkwamen zijn ze hier samengevoegd.

Rond het onderwerp 'Gezond leven' gaven twee respondenten aan dat ze (meer) zijn gaan sporten. Drie respondenten gaven aan minder stress te ervaren, waarvan één zei hierdoor ook betere keuzes te kunnen maken. Een ander gaf aan: *'Ik heb nu minder stress. Ik zat altijd in angst voor deurwaarders'*.

Twee respondenten gaven aan gezonder te zijn gaan eten. Een daarvan gaf aan: *'Door schulden heb ik altijd de zorg voor mijn suikerziekte weggecijferd. Nu kan ik weer gezond eten'*. De andere respondent zei: *'Nu kan ik weer vis kopen, dat kon eerst niet'*. Weer twee andere respondenten gaven aan dat hun lichamelijke klachten zijn afgenomen sinds zij schuldenvrij leven. Iemand zei: *'Met schulden had ik hoofdpijn. Nu voel ik me rustig, ben niet meer duizelig en slaap beter'*.

De ander zei: *'Ik zorg beter voor mijn suikerziekte en eet gezonder. Ik was 59 kilo en ben nu 67,5 kilo'*. Bij het onderwerp 'Me veilig voelen', gaf de respondent aan: *'ik voel me veiliger, vrij en maak mijn post weer open'*.

Rondkomen met geld

Van de tien respondenten, kozen er acht voor het onderwerp 'Rondkomen met geld'. Twee respondenten vertelden dat hun weekbudget is verhoogd. Eén gaf aan nu beter rond te kunnen komen en er meer op uit te kunnen: *'Ik kan nu weer eens naar een museum, theater, film of wat dan ook. Dat is wel een verrijking'*. Twee andere respondenten gaven aan te kunnen sparen sinds zij schuldenvrij leven. Een andere respondent vertelde nooit problemen te hebben gehad met rondkomen.

Vijf respondenten gaven aan nog bewindvoering te krijgen en twee personen gaven aan nog hulp bij financiën te ontvangen van het wijkteam. Ook werd door een respondent gezegd: *'ik merk weinig verschil omdat ik zuinig leef'*.

Contacten

Van de tien respondenten kozen zeven voor het onderwerp 'Contacten'. Vijf van hen gaven aan dat er geen veranderingen zijn in het sociale leven sinds Schuldenvrij LWD. Eén respondent vertelde: *'Met mijn man leefden we altijd erg eenzaam. Nu ga ik erop uit en bijvoorbeeld op een terras zitten. Ik heb nu snel contact'*. Een ander vertelde: *'ik kan naar mijn kinderen en naar mijn vrijwilligerswerk'*.

Genieten van het leven

Voor het onderwerp 'Genieten van het leven' kozen vijf van de tien respondenten. Drie van de vijf respondenten gaf aan er vaker op uit te kunnen sinds Schuldenvrij LWD, waarvan één vertelde: *'Nu kunnen we kleding kopen en misschien*

eens een weekendje weg. Een ander zei: *'Ik vind het fijn dat ik er nu meer op uit ga en meer contacten opdoe'*. Weer een ander zei: *'Nu kan ik weer naar het museum of een theaterfilm, een verrijking'*. Verder gaf een respondent aan: *'Ik heb nu meer rust en ruimte in mijn hoofd om andere dingen te doen, zoals solliciteren of andere dingen die ik nog moet doen'*. Ook noemde deze persoon: *'Ik voel me veiliger, geen angst meer voor deurwaarders'*. Een ander gaf aan: *'Ik heb minder stress, kan beter slapen en ben gemotiveerder om aan mijn toekomst te werken'*. En tot slot vertelde nog iemand: *'Ik heb meer een gevoel van vrijheid en kan nu meer keuzes maken'*. Hoewel deze respondent de gesprekskaart 'Eigen keuzes maken' niet gekozen had, zou deze ervaring daar wel bij passen.

Werk

Van de tien respondenten kozen er vijf voor het onderwerp 'Werk'. Een respondent gaf aan weer perspectief te hebben gekregen op werk sinds een schuldenvrij leven en heeft dit ook in gang gezet. Deze respondent had al jaren het plan een eettaakje te beginnen en krijgt nu ondersteuning van het wijkteam voor het maken van een bedrijfsplan. Een andere respondent gaf aan zichzelf op dit moment nog niet te zien werken. Weer een ander zei in verband met lichamelijke klachten al vijftien jaar niet te werken. Wel doet deze persoon al negentien jaar vrijwilligerswerk (dozen speelgoed verzamelen voor arme kinderen). Eén respondent vertelde: *'tussen de start en eind van het project wist ik niet precies hoe en wat, dus zat eigenlijk een beetje stil'*. Deze respondent is inmiddels bezig met een jobcoach een stageplek te zoeken en te kijken wat er mogelijk is. Iemand anders vertelde: *'ik doe nu vrijwilligerswerk en neem weer deel aan de samenleving'*. Tot slot gaf nog een respondent aan weer te willen gaan werken zodra hij uit de ziektewet is.

Wonen

Vijf van de tien respondenten kozen voor het onderwerp 'Wonen'. Eén respondent gaf aan: *'dat gaat veranderen, van beschermd naar begeleid wonen'*. Een andere respondent gaf aan: *'ik moest mijn huis uit maar kan er nu blijven wonen'*. Weer een ander gaf aan altijd tevreden te hebben gewoond. Iemand vertelde nu perspectief te hebben om te kunnen verhuizen. Tot slot gaf iemand aan: *'door schulden stond er een blokkade bij Elkie op mijn naam en kwam ik niet in aanmerking voor reguliere huur'*.

Vrije tijd

Drie van de 10 respondenten kozen voor het onderwerp 'Vrije tijd'. Eén respondent noemde: *'Ik doe geen dingen die geld kosten'*. De ander zei: *'Aan scooters sleutelen is mijn hobby. Dat kan ik nu doen omdat ik hier af en toe geld voor kan opnemen'*. Weer iemand anders vertelde: *'ik ben meer met mijn hobby's bezig'*.

Zijn wie ik wil zijn

Er kozen twee van de tien respondenten voor het onderwerp 'Zijn wie ik wil zijn'. Eén respondent gaf aan: *'Ik kan nog niet zijn wie ik wil zijn, omdat mijn inwonende ex nog schulden heeft'*. De ander zei: *'Ik heb nu zelf in de hand wat ik wil. Ben meer eigen baas'*.

Gevoelens uiten

Twee van de tien respondenten kozen voor het onderwerp 'Gevoelens uiten'. Beide respondenten geven aan niet gemakkelijk hun gevoelens te uiten rondom hun schulden. Eén respondent gaf aan: *'We vertellen niet over ons situatie en delen ons zorgen niet. Als er onverwachts bezoek komt, zien ze misschien dat we niet genoeg eten en drinken hebben'*. De ander vertelde: *'Ik deel van mezelf niet gemakkelijk. Alleen mijn dochters weten van mijn schulden en ik deel soms mijn zorgen in een besloten Facebookgroep. Mijn moeder weet niet van mijn schulden'*.

Zorg krijgen die ik nodig heb

Voor het onderwerp 'Zorg krijgen die ik nodig heb', kozen twee van de tien respondenten. Eén respondent gaf aan: *'Ik vond de communicatie in het project Schuldenvrij LWD summier en onduidelijk en de brieven vanuit instanties cryptisch'*. Hij voegde daaraan toe: *'vervolgens is het traject afgelopen, staat dan in de brief. Maar het is niet helder hoe het dan verder gaat'*. Ook gaf deze persoon aan een leegte te ervaren na het ingaan van Schuldenvrij LWD, omdat hem geadviseerd zou zijn nog maar even niet te gaan werken. *'Dit kon van invloed zijn op het kwijt te schelden bedrag'*, werd hem verteld. Een andere respondent gaf aan geen problemen te hebben met de juiste zorg vragen en ontvangen.

Talenten inzetten

Van de tien respondenten koos er één voor het onderwerp 'Talenten inzetten'. Deze respondent gaf aan: *'Ik heb nu een ruimer budget voor mijn hobby's en talenten als muziek, tekenen, graffiti, computers enz.'*

Mezelf ontwikkelen

Van de tien respondenten koos één het onderwerp 'Mezelf ontwikkelen'. Deze respondent gaf aan: *'Ik wil me schuldenvrij blijven ontwikkelen zodat mijn ex er ook geen last van heeft'*. De respondent vervolgde: *'Ook voor mijn zoontje en dochter zal ik mijn super best doen, dat ze hier nooit meer last van krijgen'*.

Opmerkelijke quotes uit de interviews

Tijdens het interview vertelden de respondenten ook ervaringen los van de onderwerpen op de waardekaarten. Bij het maken van de mind maps is per respondent ook deze informatie geanalyseerd. En op basis van het hele gesprek is

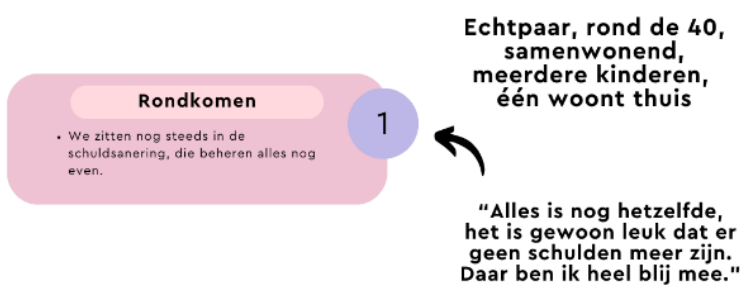
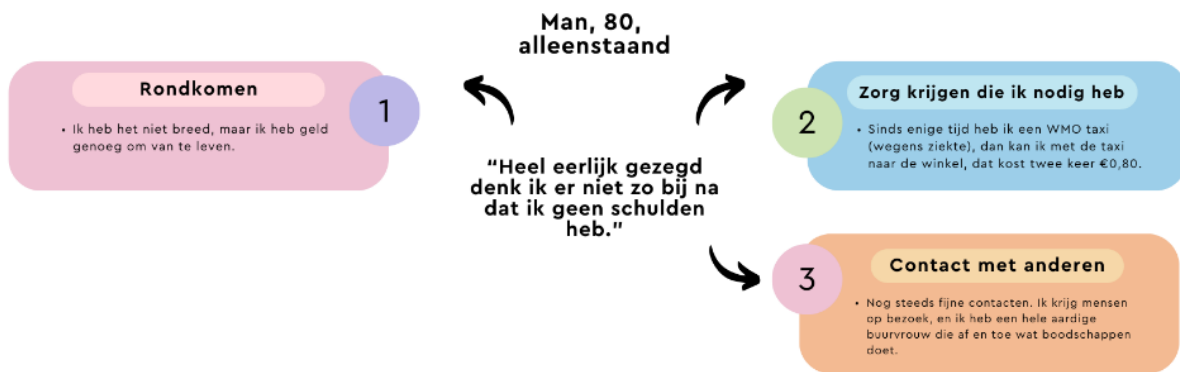
per respondent een opvallende en betekenisvolle uitspraak in het midden van de mind map geplaatst. Hieronder worden ze als citaat weergegeven: Een respondent vertelde: *'ik weet niet zo goed hoe ik bij LWD Schuldenvrij ben gekomen'*. Drie andere respondenten brachten naar voren dat ze *'ineens schuldenvrij'* waren: *'ik wist niet dat ik aangemeld was en wist niets van Leeuwarden Schuldenvrij, ik was opeens Schuldenvrij'*. *'Hoe ik erin kwam was onduidelijk. ... Ik kreeg na een tijdje een brief dat de schuldeisers waren afbetaald en dat was het'* en *'ik wist niet dat ik in de pilot zat'*. Eén van deze drie respondenten gaf aan zich niet opgelucht te voelen na kwijtschelding omdat zijn ex veel hogere schulden had. Weer een andere respondent benoemde in het interview: *'de angst is weg als er nu iemand aan de deur komt, ik ging ook wel eens op de gang zitten'*. Weer een ander zei: *'mijn leven gaf ik vroeger een 2.5 en nu een 8 als cijfer'*. Twee anderen (een echtpaar) vertelden: *'We delen onze zorgen niet, als er onverwachts bezoek komt zien zij misschien dat er niet voldoende eten en drinken is'*. Weer een ander zei: *'ik kan mijn auto houden waardoor ik naar mijn (uithuisgeplaatste) kinderen kan'*. Tot slot zei iemand: *'ik ben meer eigen baas en kan ook zeggen: ik wil/hoef geen bewindvoering'*. De inhoud van de bovenstaande quotes is gebruikt voor een inhoudelijke terugkoppeling van de tussentijdse bevindingen aan het Kernteam (zie paragraaf 2.4).

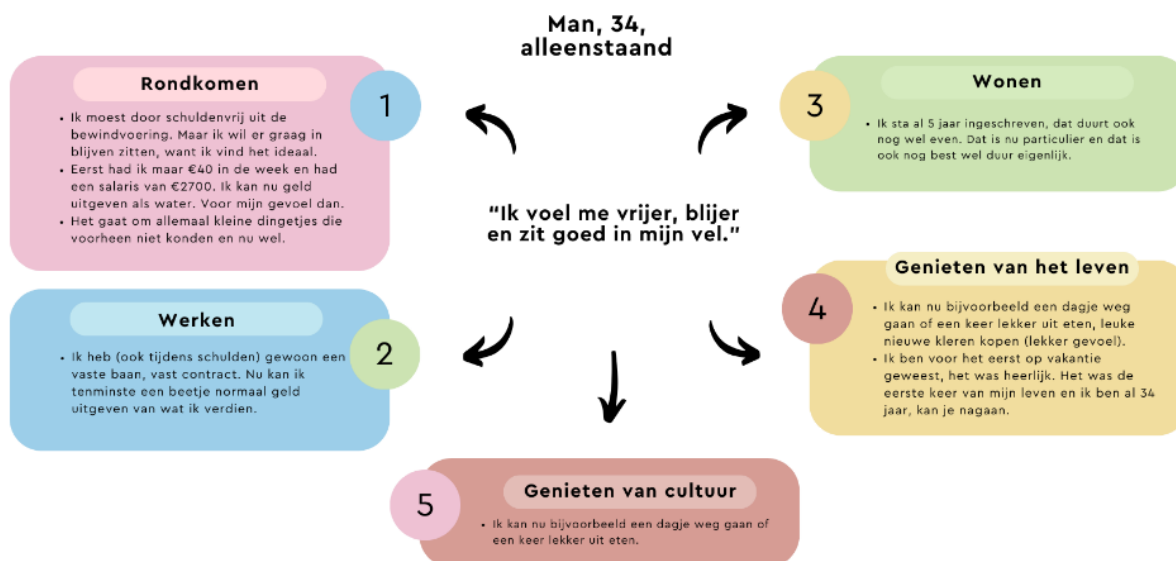
2.3 Resultaten kwalitatieve interviews deelnemers (tweede ronde)

Alle tien respondenten zijn voor een tweede keer benaderd voor een telefonisch gesprek. De helft is bereikt, de andere helft niet. Aan de vijf bereikte respondenten (twee respondenten vormen samen een gezin met meerdere kinderen), is na een korte introductie de vraag gesteld: *'Hoe gaat het nu met je?'*. De gesprekskaarten zijn hierbij niet gebruikt, wel bij de analyse van het gesprek. In het tweede gesprek vertelden de respondenten hoofdzakelijk over de onderwerpen 'Rondkomen met geld' (3), 'Mezelf ontwikkelen/werken' (4) en 'Genieten van het leven' (2).

2.3.1 Resultaten in mind maps

Ook van de telefonische gesprekken zijn inhoudelijk mind maps gemaakt. Hieronder worden ze weergegeven.

2.3.2 Resultaten geclusterd per onderwerp van de 'Waardekaarten'

Rondkomen met geld

Drie respondenten vertelden over 'Rondkomen met geld': *'Eerst had ik maar 40 euro in de week en een salaris van 2700 euro. Ik kan nu geld uitgeven als water, voor mijn gevoel dan', 'ik moest door schuldenvrij uit de bewindvoering maar ik wil er graag in blijven want ik vind het ideaal'*. Een ander zei: *'Ik heb het niet breed maar ik heb geld genoeg om van te leven'*. Weer iemand anders vertelde: *'We zitten nog steeds in de schuldsanering, die beheren alles nog even'*.

Mezelf ontwikkelen & werken

Twee respondent vertelden over hun (vrijwilligers) 'Werk' en 'Mezelf ontwikkelen': *'Ik zit nog wel in een proces met mezelf leren kennen'* en *'Ik heb een gesprek gehad met m'n vrijwilligerswerk om eventueel toch een opleiding te gaan volgen, volgend jaar na de zomervakantie'*. De ander gaf aan: *'Ik heb (ook tijdens schulden een vaste baan. Nu kan ik tenminste een beetje normaal geld uitgeven wat ik verdien'*.

Genieten van het leven

Twee van de vijf respondenten zeiden iets over 'Genieten van het leven': *'Door schuldenvrij heb je toch meer zin in het leven', 'Schuldenvrij is een hele opluchting'* en *'Ik kan bijvoorbeeld een dagje weg gaan of een keer lekker uit eten, leuke nieuwe kleren kopen, lekker gevoel', 'het is wel fijn dat je nu gewoon lekker vrij kan leven en dat soort dingen'*.

Opmerkelijke quotes uit de interviews

Vier respondenten vertelden in reactie op de vraag 'hoe gaat het nu met je?' meteen: *'Ik heb grote stappen gemaakt sinds ik schuldenvrij ben' en 'Alles is nog hetzelfde, het is gewoon leuk dat er geen schulden meer zijn. Daar ben ik heel blij mee'* (spreekt voor twee respondenten, gezin). De derde zei: *'Heel eerlijk gezegd denk ik er niet zo bij na dat ik geen schulden heb'*. Eén respondent sloot af met: *'ik voel me vrijer, blijer en zit goed in mijn vel'*.

2.4 Tussentijdse bevindingen uit de ervaringen van deelnemers: leren in de pilot

Uit de eerste reeks interviews kwam een aantal bevindingen naar voren, die de onderzoekers tussentijds hebben teruggekoppeld in het Kernteam Schuldenvrij LWD. Dit zijn: 1) de meeste respondenten willen graag ondersteuning, maar weten niet welke mogelijkheden er allemaal zijn, 2) een aantal respondenten wist niet dat zij deelnamen aan de pilot, zij gaven aan dat ze niet meegenomen waren in dat proces.

Uit de tweede reeks gesprekken met de respondenten zijn geen nieuwe inzichten naar voren gekomen voor de uitvoering van de pilot. Ook dit is teruggekoppeld aan het Kernteam.

manier 'het ontstaan' in beeld te brengen, werd duidelijk dat alle aanwezigen onderdeel zijn van een gezamenlijke pilot en een rol hebben in - een deel van - de uitvoering van de pilot Schuldenvrij LWD.

Bij de kennismaking in de Tijdlijn schreven alle aanwezigen waarden op, waar volgens hen de pilot Schuldenvrij LWD voor staat. Deze waarden bleken over uiteenlopende onderdelen van de pilot te gaan, zoals het werkproces, de uitvoering, "de bedoeling" van de pilot en de betekenis die de pilot zou kunnen hebben voor een deelnemer.

Genoemde waarden, over 'de bedoeling' van de pilot:

"Lef, vernieuwend denken, helpende keten voor bewoner, (durven) experimenteren: uitproberen en leren, perspectief bieden, een nieuw begin, moet resultaat geven, ketensamenwerking (al lerende ontdekken en versterken), 1 helpende keten voor de bewoner, de bewoner centraal, financiële stress ontnemen bij bewoners, duidelijke spelregels, vanuit perspectief voor de bewoner, gelijkwaardigheid, menselijkheid, vertrouwen, onschuldigen".

Genoemde waarden, over de betekenis van de pilot voor een deelnemer:

"Vrij zijn om te doen wat je altijd al hebt willen doen, focus op iets anders dan financiën, stress van schulden weg, in staat zijn om mee te doen, toekomstperspectief, vertrouwen, ruimte om na te denken over andere zinvolle dagbesteding, snelle nieuwe start, ruimte voor andere zaken, vrijheid, vrij zijn van financiële verplichting".

In essentie gaat het volgens de deelnemende partners aan de eerste brown paper sessie in de pilot om: *"Het op een nieuwe manier samenwerken waarin de bewoners centraal staan om deze (weer) ruimte en (toekomst) perspectief te bieden".*

3.1.2 Het Stoplicht, verwachtingen over de pilot

Om de verwachtingen van alle partners inzichtelijk te maken is iedereen gevraagd om op een plek bij een kleur te gaan staan die dit representeert. Vervolgens is hen gevraagd dit toe te lichten. Wanneer men tussen twee kleuren in stond werd gevraagd wat er nodig is om naar een hoopvollere verwachting op te schuiven.

Afbeelding 6 Uitleg Stoplicht methode

Mensen die bij groen gingen staan, vertelden *“ik ben positief, zie misschien wel oranje maar ik ga voor de ambitie”* en *“ik sluit vandaag voor het eerst aan, maar ik ga staan bij mijn idealen, omdat je idealen nodig hebt om voor te gaan”*.

Iemand tussen groen en oranje bracht naar voren: *“Ik denk wel dat project kansrijk is. Als het lukt is dat we ook bewoners begeleiding geven die nodig is. Het lijkt me wel erg belangrijk om de processen echt beter op elkaar af te stemmen. Echt belangrijk om elkaar te vinden om de bewoner echt dat perspectief te bieden. Het is nodig om de bewoner mee te nemen in het proces”*.

De meerderheid van de aanwezigen koos voor oranje, hierbij werd o.a. aangegeven: *“Ik sluit me wel bij de vragen aan, maar hoop dat we nog kunnen bijsturen. De ervaring is dat als mensen schuldenvrij zijn zonder zorgen kunnen leven, maar ben bang dat mensen vervallen in oude patronen”* en *“Wat heb je nodig om schuldenvrij te blijven. Dat is een vraag die gesteld zou moeten worden. Iets eraan verbinden is nodig om naar groen te gaan”*.

Enkele mensen stonden tussen oranje en rood. Zij noemden: *“Het oorspronkelijk doel: beter acteren in de wereld, participeren, daar heb ik nog geen zicht op. Ik heb hoop en ambitie maar ben niet overtuigd”* en *“Ik vind het lastig dat sommige mensen niet in aanmerking komen, die misschien al jaren in de uitkering zitten”*.

Door een gesprek dat ontstond, verplaatst iemand van oranje naar rood met de reactie: *“Het was oorspronkelijk bedoeld voor iedereen, nu de focus op het saneringskrediet. Oorspronkelijke plan was 100 mensen schuldenvrij. Zonder voorwaarden. Als we voorwaarden gaan stellen schuif ik op naar rood”*.

Samengevat is in de aanloop van de pilot veel wisseling van partners binnen de deelnemende netwerkpartners geweest. De verwachtingen van de aanwezigen zijn afwachtend en gematigd positief over de uitvoering van de pilot. Er is duidelijk nog werk aan de winkel als het gaat om de afstemming tussen partners, de afstemming met de doelgroep, en de selectie en begeleiding van deelnemers. De verwachting wordt ook benoemd, dat als dit beter verloopt, en er met alle netwerkpartners in de pilot geleerd wordt, de pilot de beoogde resultaten kunnen hebben.

3.1.3 Mind maps, delen van ervaringen en de belangrijkste punten daaruit

Nadat de verwachtingen waren uitgesproken, is aan de hand van individuele mind maps in kaart gebracht wat er verbeterd zou kunnen worden aan de pilot en zijn de ideeën geïnventariseerd over manieren en richtingen van verbeteringen. Hiervoor zijn helpende vragen aangereikt zoals beschreven in het programma. De mind maps werden per tafel met vijf partners onderling gerouleerd en aangevuld waardoor aanwezigen elkaars ‘pijnpunten’ lazen en ideeën voor verbeteringen aandroegen. Tot slot las men de eigen mind map, inclusief de aangedragen ideeën voor verbeteringen, die vervolgens in de groep werden besproken. Dit leidde tot (h)erkenning en gedeeld eigenaarschap.

Afbeelding 7 Opschrijven van ervaringen

Afbeelding 8 Opschrijven van ervaringen

Afbeelding 9 Bespreken van ervaringen mind maps

3.1.4 Tussentijdse bevindingen en ervaringen uit de brown paper sessie met netwerkpartners: leren in de pilot

Alle gedeelde informatie, ervaringen en ideeën zijn na de brown paper sessie geordend en geanalyseerd door het onderzoeksteam. Drie belangrijke punten die naar voren kwamen, zijn teruggekoppeld naar het Kernteams Schuldenvrij LWD:

1 *Betrokkenheid bij de deelnemer*

Netwerkpartners vinden dat er meer aandacht moet zijn voor het informeren van deelnemers over het proces: (mogelijke) deelname, het verloop van het traject, voortgang, de beschikbare begeleiding en de nazorg. Dit om ervoor te zorgen dat de deelnemer wordt bereikt en betrokken blijft.

2 *Een duidelijke werk- en procesbeschrijving voor professionals*

Netwerkpartners hebben behoefte aan een duidelijke werkschrijving, korte communicatielijnen met meewerkende partijen, goede samenwerking en een heldere procesbeschrijving.

3 *Verbetering afstemming in de samenwerking tussen betrokkenen*

Betrokken partijen zouden intensiever moeten samenwerken, kortere communicatielijnen moeten hebben en gezamenlijk plannen en doelen moeten opstellen.

Nadere analyse van de informatie van de eerste brown paper sessie leverde nog een aanvullend, vierde punt op:

4 *Kans op terugval voorkomen door duidelijke kaders*

Een aantal netwerkpartners heeft zorgen geuit over de kans op terugval vanuit de gedachte dat de eigen verantwoordelijkheid bij deelnemer ineens weg is door het onmiddellijk saneren van schulden. Zij benadrukken het belang van begeleiding en helderheid over de kaders en voorwaarden.

3.2 Brown paper sessie 2

Inleiding

Tijdens de tweede brown paper sessie – in april 2024 – werden ervaringen en inzichten opgehaald van de netwerkpartners en input om de pilot verder vorm te geven. Het programma van deze sessie bestond uit: a) Verkenning van het heden: wat gaat goed, b) Input voor het vervolgtraject: wat kan beter? en c) Micro-narratieven in relatie tot Sociale Kwaliteit.

3.2.1 Verkenning van het heden: wat gaat goed?

Uit de analyse van de input van netwerkpartners kwam een aantal onderwerpen naar voren waarvan de aanwezigen vonden dat die goed gaan. Dit zijn: ervaringsdeskundigen betrekken, samenwerken, een lerende houding/opstelling, het behalen van eerste resultaten bij deelnemers en bereiken doelstelling. De onderwerpen worden hieronder kort toegelicht.

Afbeelding 10 Opschrijven: wat gaat goed, wat kan beter?

Afbeelding 11 Verzamelde post-its: wat gaat goed?

Afbeelding 12 Samen ordenen en herschikken post-its

A *Ervaringsdeskundigheid*

Ervaringsdeskundigen worden op diverse manieren per wijkteam betrokken. Ze worden betrokken bij overlegmomenten van het wijkteam, op casuïstiek-niveau, op het financieel spreekuur en bij het zogenaamde “Bakje in de buurt”. Ook bij nieuwe casussen kan de ervaringsdeskundige meedenken.

B *Samenwerking*

Er is aangegeven dat de samenwerking en afstemming tussen sociaal werkers en de kredietbank is verbeterd sinds de start van de pilot. “Het was even zoeken hoe we met elkaar moesten en konden samenwerken, maar de samenwerking gaat echt beter. Ook tussen de sociaal werker en de medewerker van de kredietbank”. Inmiddels zijn bewindvoerders ook aangehaakt en er zijn betere (concrete) werkafspraken gemaakt tijdens een uitvoeringsoverleg. Bovendien wordt de bewoner eerder betrokken bij het proces van (eventuele) aanmelding tot deelname aan de pilot.

C *Een lerende opstelling en samenwerking*

Er wordt door verschillende netwerkpartners uiteenlopende voorbeelden genoemd van de ervaring ‘samen leren in en door de pilot’ en van de toegenomen

open en lerende houding van alle partners. Sinds de afgelopen maanden is veel gebeurd in het letterlijk en figuurlijk 'kennis maken' met elkaar, waardoor er meer besproken en uitgewisseld wordt. Er zijn ook meer concrete afspraken gemaakt in de samenwerking tussen het kernteam, de uitvoerders en de ervaringsdeskundigen. Verschillende netwerkpartners benoemen daarbij de toegenomen en groeiende constructieve en lerende houding van zichzelf en elkaar. Er is een duidelijke intentie om van elkaar te leren, zoals blijkt uit de uitspraak: *"We willen leren van elkaar"*. Ook komt de gezamenlijke inzet naar voren om iets goeds van de pilot te willen maken met betrokkenheid van een breed netwerk en korte lijnen. Iedereen is voortdurend lerend en mensen doen hun best om hun bijdrage te leveren aan de pilot.

D Behalen van eerste resultaten bij deelnemers van de pilot

Verschillende betrokken netwerkpartners geven aan dat inwoners die deelnemen, die zij spreken, aangeven opgelucht te zijn, meer rust te ervaren en tevreden te zijn. Ze geven aan dat het de inwoner weer perspectief voor de toekomst biedt. Eén van hen vertelt: *"Wat goed gaat, merk ik, is dat bewoners die meedoen aan de pilot, opluchting ervaren. Ruimte om andere dingen te kunnen doen, ruimte om plannen te kunnen maken."*

Ook andere netwerkpartners krijgen van deelnemers mee, dat een gevoel van verlichting ontstaat: *"Mensen zijn niet langer in een overlevingsmodus en ervaren minder stress"*. Andere voorbeelden van eerste resultaten die netwerkpartners horen, zijn: het gevoel van opluchting en ruimte krijgen om weer vooruit te kijken voor werk en dagbesteding. Mensen voelen na jaren van berusting zich weer eindelijk gezien en gewaardeerd. Het toekomstperspectief wat ontstaat betreft meerdere levensgebieden. Er ontstaat weer eigen regie over geld en de mentale gezondheid heeft een betere basis voor groei. Zoals een netwerkpartner aangaf: *"De bewoner staat niet meer in de overleefstand"*.

E Bereiken van de doelstelling

Tijdens de brown paper sessie komt naar voren dat het bereiken van de doelstelling bekeken kan worden in termen van 'wat gaat goed'. Want, op het moment van de bijeenkomst – april 2024 - nemen 34 personen deel aan de pilot, zijn vier personen "deelnemer in wording" (in afwachting van opmaak en ondertekening kredietstukken), en daarnaast staan 61 als "potentiële deelnemer" op de lijst. Dus het doel, het bereiken van het aantal van honderd huishoudens, is daarmee volgens een aantal aanwezigen gehaald. Daarnaast wordt naar voren gebracht dat tien personen - van de 34 die deelnemen aan de pilot - hebben deelgenomen aan het onderzoek. In dit kader wordt naar voren gebracht: *'Goed dat er geen randvoorwaarden zijn. Het gaat om vertrouwen, autonomie. Iedereen kan een keer de mist ingaan'*.

3.2.2 Input voor het vervolgtraject: wat kan beter?

Uit de analyse van de input van de netwerkpartners is een aantal onderwerpen naar voren gekomen, waarvan de aanwezigen aangeven dat er in het vervolgtraject ruimte voor verbetering mogelijk is. De onderwerpen zijn: gebied, ervaringsdeskundigen en vrijwilligers betrekken, samenwerking, communicatie over de

pilot, nazorg, snelheid traject, doelgroep en oog voor inwoners. Hieronder worden de onderwerpen kort toegelicht.

A Gebied

Door verschillende netwerkpartners is aangegeven dat zij het jammer vinden dat de pilot alleen in Leeuwarden Oost is en niet voor heel Leeuwarden.

B Ervaringsdeskundigen en vrijwilligers betrekken

Het nog meer betrekken van ervaringsdeskundigen binnen de pilot wordt door een aantal netwerkpartners als een belangrijk punt benoemd voor de doorontwikkeling. Daarbij wordt aangegeven dat het inzetten en betrekken van ervaringsdeskundigen vooral bij nieuwe casuïstiek goed mogelijk is, maar bij bestaande casuïstiek mogelijk wat lastiger is. Daarnaast is aangegeven dat naast ervaringsdeskundigen ook vrijwilligers en een bredere samenwerking met andere partners een rol kan spelen in de huidige pilot en het vervolg ervan. Eén van de netwerkpartners vanuit een vrijwilligersorganisatie geeft aan: *“Ik denk dat vrijwilligers waardevol kunnen zijn voor deelnemers in de toeleiding of nazorg. Daarin zijn we nog niet aangesloten of betrokken”*. Ook andere netwerkpartners herkennen dit als punt ter verbetering.

C Samenwerking

Hoewel het onderwerp 'samenwerking' als een van de punten naar voren kwam in de uitwisseling over wat-gaat-goed, is het tegelijkertijd een onderwerp waar nog een en ander beter in kan. Zo merkte een netwerkpartner op dat de communicatie over en in de pilot nog te wensen overlaat. Als voorbeeld wordt genoemd dat de netwerkpartner in kwestie – een bewindvoerder – tot voor kort niet deel uitmaakte van het netwerk, waardoor passende toeleiding soms wordt gemist. Door de netwerkpartners wordt benadrukt dat het belangrijk is een nieuwsbrief herhaaldelijk te verspreiden voor iedereen die betrokken is bij de doelgroep van de pilot. Daarnaast wordt door andere netwerkpartners aangevuld dat de instroom via bewindvoering (nog) beter in beeld gebracht kan worden, zodat deelnemers goede begeleiding of nazorg kunnen krijgen. Ook komt tijdens de brown paper sessie naar voren dat er over de rolverdeling binnen de pilot enkele onduidelijkheden aangepakt kunnen worden: zoals wanneer een officiële intake plaatsvindt binnen de pilot.

D Communicatie over de pilot

Op de dag van de brown paper sessie (23 april 2024) is het tweejarig experiment in Arnhem 'Immerloo Schuldenvrij'⁹ in het nieuws, te vergelijken met Schuldenvrij LWD. Verschillende netwerkpartners hebben erover gelezen en brengen het naar voren. Ze pleiten voor een vergelijkbare communicatie vanuit de gemeente over de pilot in Leeuwarden. Een netwerkpartner geeft aan dat dat juist nodig is,

⁹ [In deze gemeente zijn tientallen arme gezinnen straks schuldenvrij \(nos.nl\)](https://nos.nl)

omdat er onrustige publiciteit is rondom de pilot: *“Ik ben niet zo betrokken, maar hoor alleen maar negatieve publiciteit”*. Dit negatieve beeld wordt bevestigd andere netwerkpartners. Als reactie hierop wordt gezegd: *“Ik mis wel de woordvoerder van de gemeente die een ander – een positief - verhaal vertelt. Vandaag was Arnhem landelijk nieuws”*. Hierna werd als verbetervoorstel samengevat dat het goed is om een heldere communicatie rondom de pilot in te zetten en ook ervaringsverhalen te delen om op die manier een beeld te geven van de pilot.

E Nazorg

Nazorg voor de deelnemers is een punt van aandacht dat breed gedeeld wordt door de netwerkpartners. Er is [tijdens de looptijd van de dataverzameling van het onderzoek] nog geen ervaring mee, dus de netwerkpartners geven aan dat ze nog niet kunnen beoordelen of het goed gaat of beter moet. Tegelijkertijd wordt de zorg geuit over de vrijblijvendheid en de onduidelijkheid over de nazorg. Terwijl juist het belang van nazorg benadrukt wordt door de netwerkpartners om de kans op terugval te verkleinen. Netwerkpartners stellen voor om in het vervolg na te denken over 'verplichte' begeleiding, tegenprestaties en budget-beheer om terugval te voorkomen en coaching op gedrag te bieden. Ze bevelen aan om met nazorg te beginnen voordat de bewoners schuldevrij zijn om hen beter voor te bereiden. Vrijwilligersorganisaties worden genoemd als mogelijke partner om een rol te spelen in de nazorg.

F Snelheid van het traject en oog voor inwoner centraal

Rondom de snelheid van de procedures worden door de netwerkpartners ook verschillende aspecten naar voren gebracht, die het beoogde resultaat van de pilot zullen verbeteren. Als voorbeelden worden genoemd: het afronden van schuldenregelingen en de reactietijd van schuldeisers op saneringsvoorstellen. In dit verband komt ook naar voren dat diverse partijen aangemoedigd moeten worden om deel te nemen aan het zogenoemde, landelijke ‘Schuldenknooppunt’. Het implementeren van nieuwe procedures wordt door de netwerkpartners met voorzichtigheid benaderd vanwege de complexiteit en overvloed aan werkwijzen en codes. *“We moeten uitkijken met veel nieuwe procedures. Er zijn enorm veel werkwijzen. Er zijn zoveel codes en dat maakt dat de kennis en onderlinge uitwisseling complex is”*. Tenslotte komt naar voren dat er ook in dit ‘snellere’ proces aandacht moet zijn voor het betrekken en bereiken van inwoners voor deelname aan het onderzoek, zodat we leren van ervaringen.

G Doelgroep, inwoner/deelnemer centraal

Netwerkpartners geven aan dat bewoners die het meest baat hebben bij deelname aan de pilot, het meest onzeker zijn of een saneringskrediet gaat lukken. Juist voor deze groep mensen brengen de netwerkpartners de volgende punten van aandacht naar voren:

Omdat de afweging of de schulden 'ter goeder trouw' zijn ontstaan bij de schuldeisers ligt, is het nodig dat:

- in de beschrijving van het voorstel meer ingegaan wordt op 'het hele verhaal', en 'het perspectief van de klant' (probleem is dat de beschrijving heel kort moet, steeds korter).
- het advies van de sociaal werker meer gewicht krijgt in dit proces.

Het is volgens de aanwezige netwerkpartners belangrijk om steeds voor ogen te houden dat de inwoner, of de deelnemer aan de pilot, centraal staat. En dat er oog moet zijn voor maatwerk in en buiten de pilot.

Afbeelding 13 Opschrijven: wat gaat goed, wat kan beter?

Afbeelding 14 Verzamelde post-its: wat kan beter?

Afbeelding 15 Samen ordenen en herschikken post-its

3.2.3 Micro-narratieven bekeken door de bril van Sociale Kwaliteit

De bevindingen van dit laatste onderdeel van de brown paper sessie worden beschreven in hoofdstuk 4, over Sociale Kwaliteit.

3.2.4 Tussentijdse bevindingen en ervaringen uit de brown paper sessie met netwerkpartners: leren in de pilot

Uit de tweede brown paper sessie kwam een aantal bevindingen naar voren, die meteen zijn teruggekoppeld aan het Kernteam. De punten waren:

- Gaandeweg de pilot is er in toenemende mate sprake van: 1) een lerend proces, een lerende houding van de samenwerkende netwerkpartners, 2) afstemming, uitwisseling en samenwerking tussen de netwerkpartners. Blijvende punten van aandacht in dat proces zijn: 1) de rol van ervaringsdeskundigen en vrijwilligers, en 2) de nazorg.
- Een dergelijke pilot heeft een langere doorlooptijd nodig dan de huidige pilot. Om het lerende proces verder vorm te kunnen geven, om impact te hebben op het alledaagse leven van de deelnemers en om deze zichtbaar te kunnen maken.
- Een vraag die naar voren kwam: Kunnen mensen die het meest baat hebben bij de pilot meedoen met de pilot? Het idee bestond bij een aantal netwerkpartners, dat een groep die er het meest baat bij heeft bij de pilot, de grootste onzekerheid heeft of de schuldeisers mee willen werken. Hierin is belangrijk: 1) 'het hele verhaal van de betrokken inwoner centraal te stellen' en 2) meer 'gewicht' geven aan het advies en toelichting van sociaal werk en KBNL in het proces.

Hoofdstuk 4 Sociale Kwaliteit, de bevindingen bekeken door die bril

Inleiding

Tijdens de tweede brown paper sessie is een korte toelichting gegeven op de sociale kwaliteit benadering: waar het voor staat, welke twee wisselwerkingen een rol spelen en welke vier voorwaarden onderscheiden kunnen worden. Kortgezegd gaat sociale kwaliteit om mogelijkheden die mensen hebben om deel te nemen in sociale relaties, op een manier die hen past en hen goed doet. Daarbij staan *twee wisselwerkingen* centraal: 1) tussen het individu en het collectief en 2) tussen informele relaties en formele relaties. Daarnaast kent sociale kwaliteit *vier voorwaarden*:

- 1) sociaal economische zekerheid: gaat over bestaanszekerheid, over huisvesting, inkomen en zinvolle dagactiviteiten, gezondheidszorg, onderwijs, en wet- en regelgeving daarover,
- 2) sociale cohesie: gaat over erbij horen, waar – ondersteunende - verbindingen tussen mensen centraal staan,
- 3) sociale inclusie: gaat over ertoe doen en toegang hebben tot informatie, sociale netwerken en voorzieningen.
- 4) sociale empowerment: gaat over mogelijkheden en middelen hebben voor zelfontplooiing en talenten benutten.

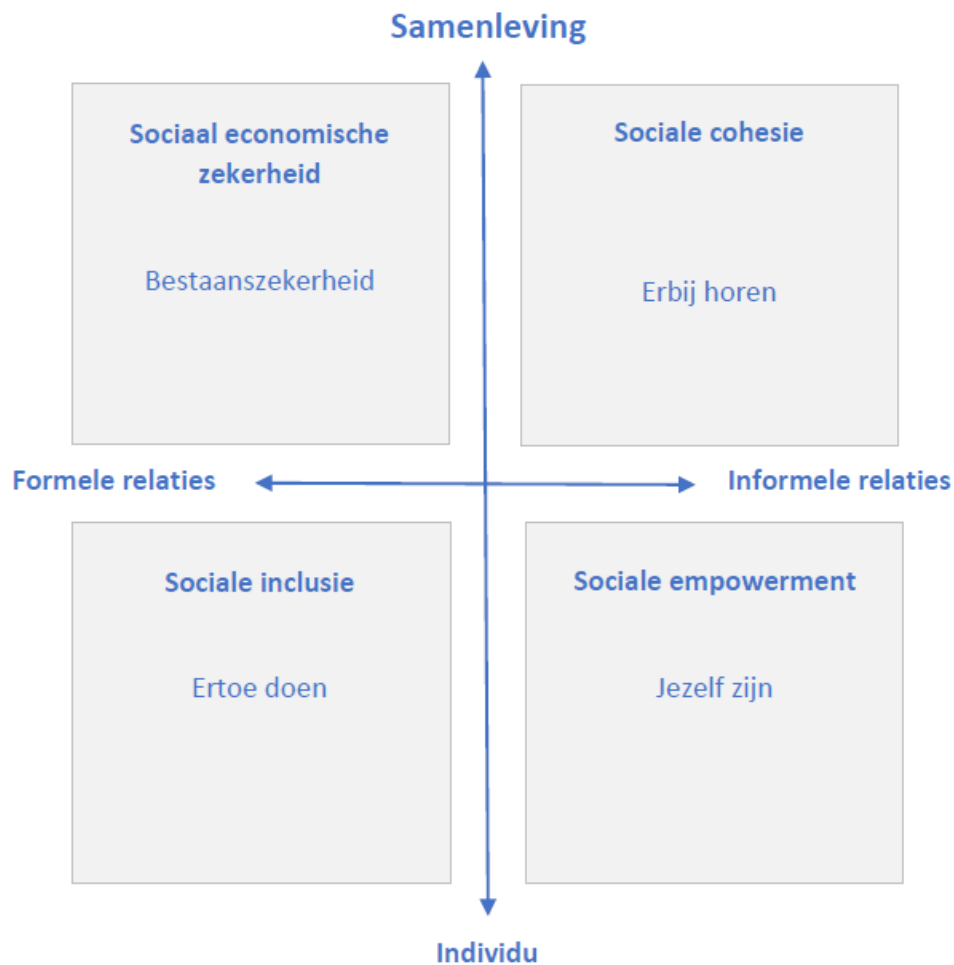
Meer informatie over sociale kwaliteit is beschikbaar in het filmpje [NHL Stenden - De Sociale Kwaliteit Benadering on Vimeo](#), en in de [Lectorale rede – Sociale kwaliteit, stel je voor... \(nhlstenden.com\)](#).

4.1 Micro-narratieven van netwerkpartners in relatie tot de voorwaarden van Sociale Kwaliteit

Bij aanvang van de tweede brown paper sessie werden micro-narratieven verzameld. Partners werden uitgenodigd om beknopt een illustratief verhaaltje op te schrijven over wat – in de brede zin – goed gaat in de pilot. De opdracht was om – ieder voor zich – een voorbeeld op te schrijven, waarbij werd gevraagd zo concreet mogelijk te beschrijven: *“Wat doen of zeggen mensen, of wat doe, zeg, hoor of merk jij van of over de pilot?”* Na de toelichting op de sociale kwaliteit benadering is aan alle netwerkpartners gevraagd om hun micro-narratief zelf te 'plotten' op de poster, waarop sociale kwaliteit, met de twee wisselwerking en de vier voorwaarden op afgebeeld was (zie figuur hieronder).

Sociale Kwaliteit

Voorwaarden en wisselwerkingen

Figuur 1 Poster Sociale Kwaliteit, met voorwaarden en wisselwerkingen

Hieronder worden de verzamelde micro-narratieven weergegeven, verdeeld onder de voorwaarde waar de netwerkpartner het had 'geplot':

Micro-narratieven, bij sociaal-economische zekerheid:

- "Klant gaat onmiddellijk toekomstplannen maken zodra ze horen dat ze sneller schuldenvrij zijn".
- "In uitvoeringsoverleg kregen we scherper hoe we als partners (Amaryllis, KBNL, SuA) elkaar kunnen versterken".
- "1 van de sociaal werkers had tijdens het uitvoeringsoverleg verteld over een bewoner die jaren verslaafd was en schulden had. Hij zag deelname aan de pilot als een kans die hij met beide handen aangreep en brengt nu zijn leven stapje voor stapje verder op de rit. Hij had deze zet nodig".
- "Tijdens het kernteamoverleg vertelde 'T' een verhaal over een moeder die haar auto kwijt zou raken maar deze nu toch kon houden".

Op het snijvlak sociaal-economische zekerheid en sociale cohesie zijn de volgende micro-narratieven geplaatst:

- *“Bewoner die vanuit BW [bewindvoering] weer zelfstandig kan gaan wonen. Door schuldenvrij project kon hij weer bij de woningbouw huren”.*
- *“Jonge moeder alleenstaand, 3 kinderen. Grote schuld, na schuldenvrij, weer ruimte voor opleiding en werk.”*

Micro-narratieven bij sociale cohesie:

- *“Een klant die al jaren bekend is qua schuldenproblematiek waar de juiste oplossing nooit paste bij het moment, kan zich eindelijk overgeven aan/accepteren dat de schulden professioneel opgelost moeten worden en wordt dan verrast dat ze deelnemer mag zijn voor de pilot.”*
- *“Ik denk terug aan het afstemmingsoverleg tussen sociaal werkers en ervaringsdeskundigen waarop we hebben uitgesproken dat we een gezamenlijke ambitie hebben om bewoners in financiële problemen te vinden en verder te helpen. Dat vond ik een constructief uitgangspunt, waarop we vervolgens allerlei vormen konden bedenken waarop en waarbij ervaringsdeskundigen ingezet zouden kunnen worden”.*

Micro-narratieven bij sociale inclusie:

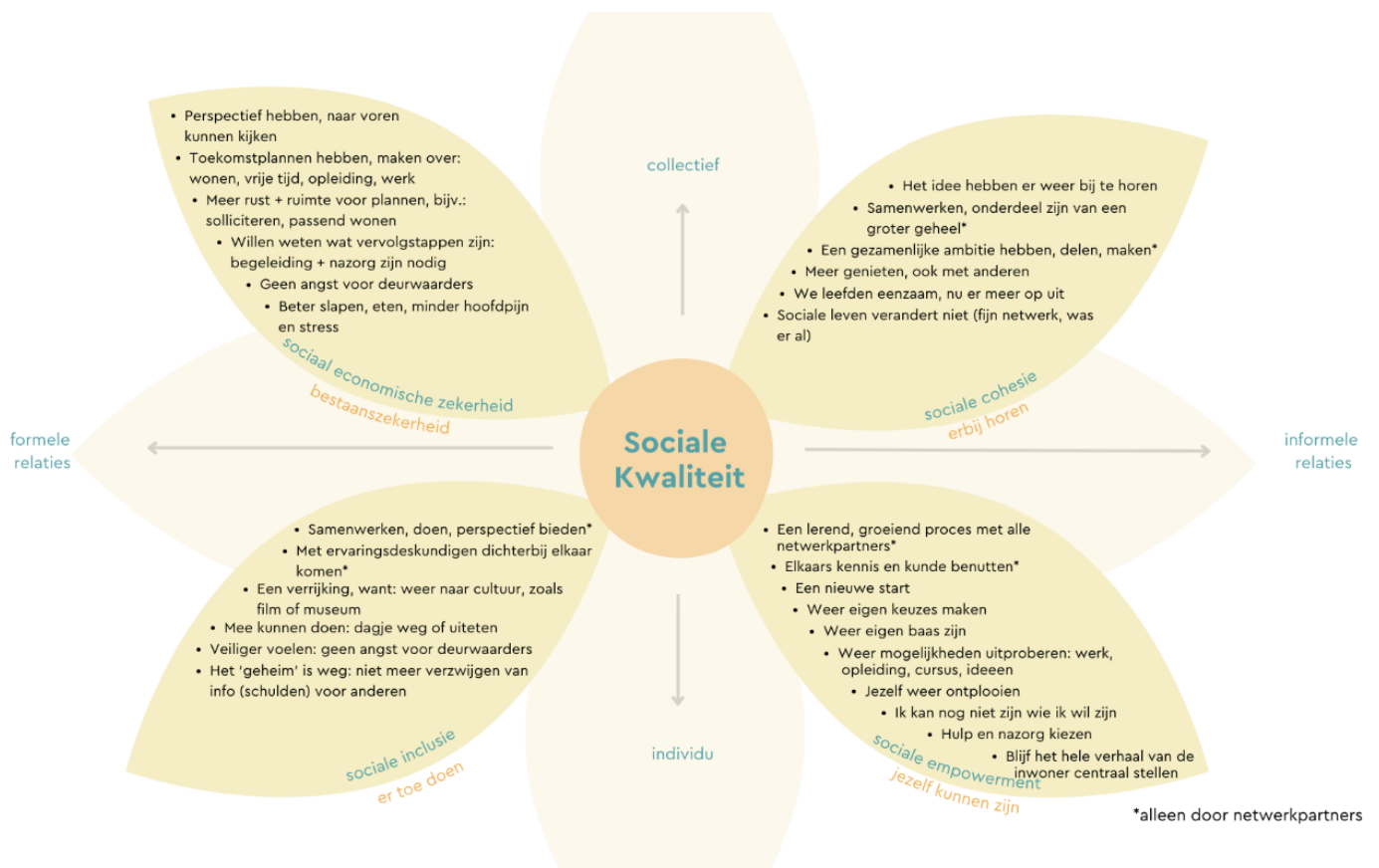
- *“Een gesprek met ketenpartner over LWD Schuldenvrij. Het is een snelle oplossing voor een probleem waar deelnemers lang mee hebben gezeten.”*
- *“Samen doen, perspectief bieden, licht aan ‘t einde van de tunnel bieden voor klanten, er niet meer alleen voor staan met ervaringsdeskundigen dichterbij komen”.*

Micro-narratieven bij sociale empowerment:

- *“Ik sprak X bij Bilgaard die vertelde dat hij naar een uitvoeringsoverleg ging. Toen dacht ik, wat goed zeg en ik dacht ook, hadden we daarop moeten aansluiten of is het project daar nog niet?”*
- *“Bewoner ervaart opluchting, uitzicht: na vele jaren schulden, schuldenvrij kunnen zijn. Perspectief en weer ruimte voelen voor andere dingen. Nieuwe start”.*

4.2 Een samenvatting van de verzamelde ervaringen en bevindingen, bekeken 'door de bril' van Sociale Kwaliteit

Na het schrijven van de voorgaande onderdelen van het huidige verslag heeft het onderzoeksteam gezamenlijk – op basis van de verzamelde ervaringen en bevindingen van zowel de deelnemers aan de pilot als de netwerkpartners – het geheel ‘door de bril bekeken’ van sociale kwaliteit. Dat levert de volgende ‘samenvattende foto’ op:

Figuur 2 'Door de bril van Sociale Kwaliteit', een samenvattende 'foto' van de bevindingen

Daarnaast is gekeken naar de twee wisselwerkingen die centraal staan in de sociale kwaliteit benadering:

1. Wisselwerking tussen individu en collectief: Uit de bevindingen komt naar voren dat 'weer naar voren kunnen kijken', 'uitzicht hebben voor de dag van morgen en daarna', 'toekomstplannen maken en hebben: op het gebied van werk, opleiding, cursus' zowel door de deelnemers als de netwerkpartners wordt genoemd. Daarin speelt een rol dat een deel van de deelnemers mogelijkheden heeft om open te staan voor de bredere sociale omgeving. Zoals, naast plannen voor werk, opleiding, cursus, ook een dagje weg kunnen gaan of naar de film of een museum.
2. Wisselwerking informele relaties en formele relaties: Hoewel er concreet over deze wisselwerking niet rechtstreeks verhalen zijn verteld, laten de bevindingen hierover wel wat zien. Zo geven deelnemers en netwerkpartners aan dat de druk en stress minder groot is, wat ruimte biedt om opener te kunnen zijn en letterlijk en figuurlijk 'de deur weer open te doen'. Er zijn daarvan voorbeelden in de verhalen genoemd in de informele kring ('er is geen geheim meer') als ook in formele relaties (weer uitkijken naar mogelijkheden op de woningmarkt, cursus, opleiding of (vrijwilligers)werk).

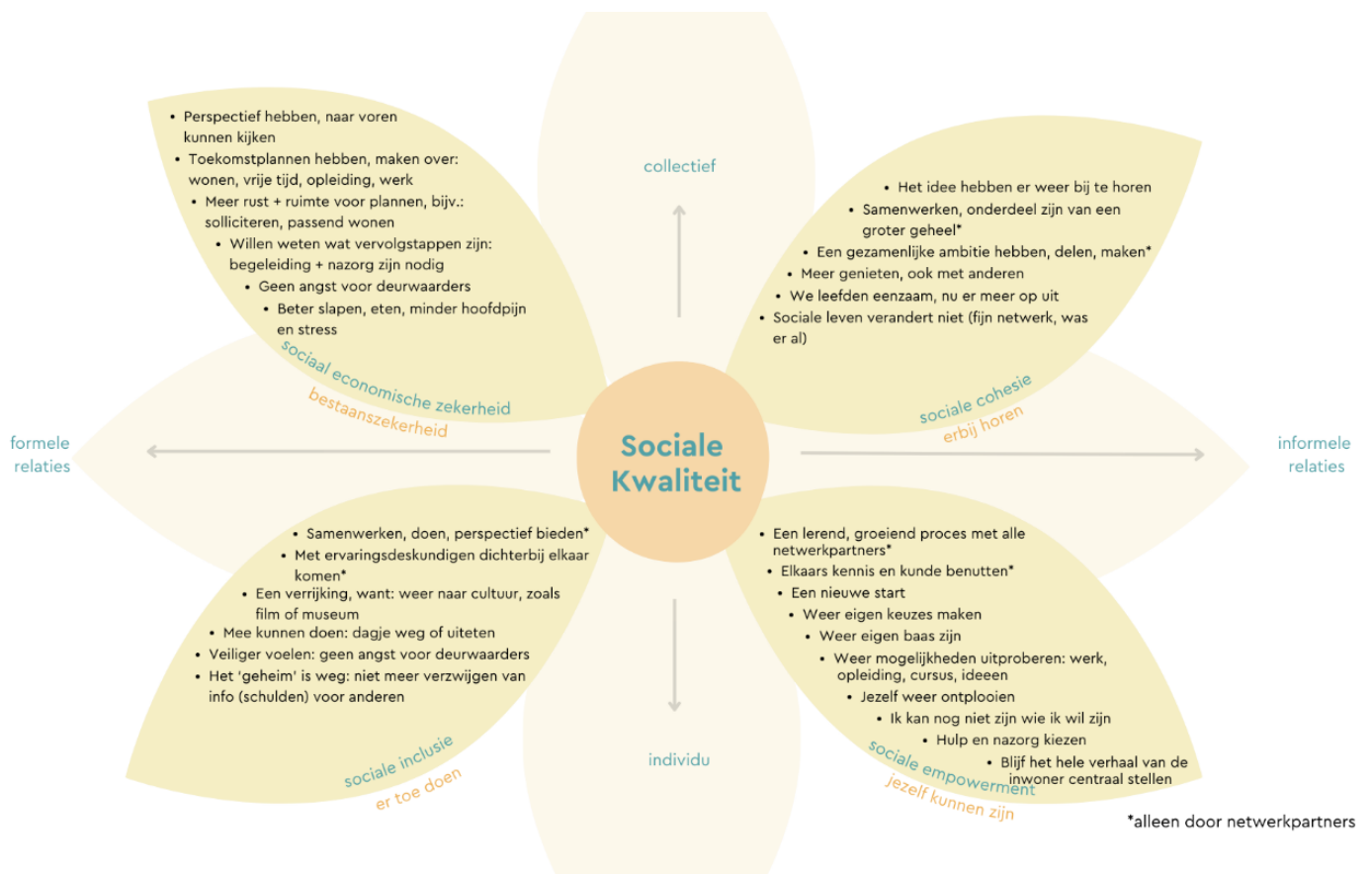
Hoofdstuk 5 Slothoofdstuk: bevindingen op een rij en aandachtspunten

Bij een project zoals de pilot Schuldenvrij LWD en daarbij een kwalitatief onderzoek zoals het huidige, is het zinvol en noodzakelijk om een lerende houding aan te nemen. En ook om te spreken van tussentijdse bevindingen, waardoor al doende wordt geleerd en een werkwijze kan worden bijgesteld en verder vormgegeven. In dat kader is ook dit slothoofdstuk geschreven. Als tussentijdse bevindingen, die gedeeld worden en die betrokken kunnen worden in de pilot en de grotere context daarvan: de doorontwikkeling van de schuldenaanpak en daarmee vooral het toekomstperspectief van alle inwoners van Leeuwarden. We spreken dan ook niet van conclusies, maar van bevindingen (5.1) en punten die aandacht nodig hebben (5.2). In lijn daarmee hebben we ook al eerder tussentijdse bevindingen teruggekoppeld aan het Kernteam.

5.1 Bevindingen van het onderzoek op een rij

- Van de 34 deelnemers in de pilot (tot en met april 2024) hebben 10 van hen (respondenten) hun ervaringen en verhalen verteld in een interview.
- De achtergronden, leeftijden, woonsituaties van de respondenten waren zeer divers.
- In de voorbereiding werd dat verwacht en daarom is gekozen voor een contextual interview aan de hand van de *Waarde van Welzijn* gesprekskaarten.
- De onderwerpen op de kaarten bleken een passende manier om een gesprek te voeren. Tegelijkertijd gold dat niet voor alle respondenten, want voor sommigen bleek de taal soms lastig en was toelichting en uitleg van de onderzoeker nodig.
- De twee brown paper sessies - met een tussenperiode van vijf maanden - met netwerkpartners bleken te voorzien in een behoefte van de pilot om gezamenlijk te leren: letterlijk en figuurlijk is kennisgemaakt met elkaar.
- Door de insteek van de sessies - waarderend en oplossingsgericht - zijn veel ervaringen, inzichten en vragen uitgewisseld, wat leidde tot een open en op leren en samenwerken gerichte houding van de netwerkpartners.

De verzamelde ervaringen en bevindingen van zowel de interviews met de respondenten als de brown paper sessies met de netwerkpartners zijn samengevat in de volgende 'samenvattende foto':

Figuur 3 'Door de bril van Sociale Kwaliteit', herhaling van een samenvattende 'foto' van de bevindingen

Deze samenvattende 'foto' van de bevindingen laat zien, dat er in het onderzoek ervaringen van zowel deelnemers als netwerkpartners zijn genoemd en gedeeld die sociale kwaliteit op verschillende niveaus versterken.

5.2 Punten die aandacht nodig hebben

Gezamenlijk leren met de netwerkpartners

Zowel tijdens, kort na als ook langer na de brown paper sessies gaven verschillende netwerkpartners aan dat ze zeer positief waren over de bijeenkomsten. Passend bij de insteek van de pilot, waar samen leren belangrijk is, bleek de brown paper sessies te voldoen in die behoefte: elkaar ontmoeten, kennis en verwachtingen uitwisselen, 'oog en oor' hebben voor elkaars positie en rol, en het besef dat daardoor groeide dat iedereen onderdeel was van een groter geheel: hetzelfde lerende proces van de pilot. Ook werd tijdens de sessies duidelijk dat netwerkpartners op verschillende momenten waren 'ingestapt', waardoor - naast verschillende perspectieven - ook uiteenlopende en verschillende achtergrondinformatie beschikbaar was. Door de sessies en de uitwisseling weten netwerkpartners elkaar nu beter te vinden en heeft men een duidelijker besef van onderdeel van een team te zijn, dat werkt aan een vernieuwende en bijzondere schuldenaanpak.

De eerdergenoemde tussentijdse terugkoppelingen van bevindingen uit de brown paper sessies in het Kernteam Schuldenvrij LWD leidde ertoe dat gaandeweg concrete aanpassingen en acties konden worden doorgevoerd in het werkproces en de samenwerking.

Gezamenlijk leren met andere pilots

Naast Leeuwarden worden ook in andere steden vergelijkbare pilots uitgevoerd. Een voorbeeld daarvan is de pilot in Arnhem. Zowel op beleids- al op onderzoeksniveau is contact tussen de verschillende pilots, zodat ook daar ervaringen en kennis uitgewisseld worden en gezamenlijk geleerd kan worden.

Deelnemers aan de pilot en respondenten in het onderzoek

Gedurende de looptijd van de dataverzameling met de interviews waren er 34 deelnemers in de pilot. Van die 34 deelnemers hebben tien (respondenten) hun ervaringen verteld in een interview. En hoewel deze groep respondenten zeer gevarieerd was, en bekeken vanuit respons-analyses een acceptabel aantal is, is de groep deelnemers waar we geen contact mee konden krijgen, of die niet mee wilde doen om uiteenlopende redenen, een punt van aandacht. Wellicht kan op andere manieren aandacht worden besteed om in het proces toch ook de ervaringen te horen van deelnemers die niet mee wilden doen aan een interview. Deze ervaringen kunnen waardevolle informatie bevatten om de pilot verder vorm te geven.

Looptijd van de pilot en het onderzoek

- Binnen de looptijd van de pilot (2 jaar) was de totale looptijd van het kwalitatieve onderzoek 15 maanden. Na de voorbereidingsfase van het onderzoek zijn in het najaar van '23 de eerste respondenten benaderd, die toen - zo bleek: nog maar net, of soms wisten ze dat zelf nog niet - deelnemer aan de pilot waren. Punt van aandacht hierbij is het belang van een lange(re) looptijd. Sommige deelnemers gaven aan nog niet te kunnen verwoorden wat de veranderingen in hun leven zijn, nu ze schuldenvrij zijn. Interessant daarbij is na te gaan of het mogelijk is om na een langere tijd, bijvoorbeeld een jaar, ervaringen van de deelnemers te horen en te verzamelen, om zo de impact op het alledaagse leven van deelnemers zichtbaar te maken.
- Zowel netwerkpartners als ook de respondenten vroegen aandacht voor de looptijd van de pilot, die als kort wordt ervaren. En daarnaast ook voor de nazorg en de vervolgstappen van de pilot.
- In dat kader geven we aandacht aan het essay "Het geheim van de lange relatie" dat in het najaar van 2022 is verschenen¹⁰. Het essay biedt richting om continuïteit te realiseren op drie samenhangende niveaus: beleidsmatig, organisatorisch en relationeel tussen inwoners en professionals.

¹⁰ [Het geheim van de lange relatie.pdf \(movisie.nl\)](#)

Bijlage 1 Interviewguide

Nummer respondent (koppeling met lijst)
Bij voorkeur live gesprek, in uiterste gevallen telefonisch. Neem het gesprek op
<i>Introductie</i> Heel fijn dat u mee wilt werken aan dit onderzoek. Mijn naam is <naam docent/student>. Ik zal u uitleggen wat de bedoeling is van vandaag. In opdracht van de Gemeente Leeuwarden halen wij vanuit NHL Stenden ervaringen op van mensen die deelnemen aan de pilot Schuldenvrij LWD. We vragen iedereen om een toestemmingsverklaring in te vullen. Hierin geeft u aan dat u weet wat het doel is van het onderzoek en dat u vrijwillig meedoet. Uw naam, uw gegevens en uw antwoorden blijven anoniem. Uw naam zal dus nergens worden vermeld en niemand weet welke antwoorden u heeft gegeven. Het onderzoek wordt opgenomen om de resultaten later te kunnen verwerken. De opnames worden na verwerking verwijderd. Ik stel je eerst een aantal vragen om wat algemene gegevens in beeld te brengen. Hierna gaan we in gesprek over je ervaringen betreft de pilot Schuldenvrij LWD. Hierbij zijn we vooral op zoek naar wat voor jou van waarde is, welke keuzes je hierbij maakt en wat hierop van invloed is. Hiervoor heb ik een kaartenset mee. Hier staan onderwerpen op die we kunnen bespreken.
<i>Algemene vragen:</i>
Man/Vrouw
Leeftijd
Gezin- Woonsituatie
U neemt deel aan de pilot Schuldenvrij LWD? Hoe is dit gegaan?
Met welke instanties hebt u contact?
<i>Open interview, gesprek aan de hand van de waarden</i> Live gesprek: leg de set kaarten op tafel en laat de respondent een kaart kiezen. Bespreek de mogelijkheden en wensen van dit levensdomein. De kleine omgevingsfiches kunnen als factoren die van invloed zijn nog gebruikt worden (schat in wat mogelijk is en wat past bij dit gesprek). Aantal thema's: afhankelijk van het gesprek. Probeer minimaal 5 thema's te bespreken.

Organisatie en begeleiding: onderzoeksteam NHL Stenden Hogeschool

Deelnemers:

Organisatie	Uitgenodigd	Deelgenomen
Gemeente Leeuwarden	3	3
Ervaringswerkers (Gemeente Leeuwarden)	3	0
KBNL	5	4
Amaryllis Leeuwarden	5	3
Humanitas	1	1
Schuldhulpmaatje	1	0
Buurt service punt	1	0
Totaal	19	11

Doel Ervaringen en inzichten ophalen; waarderend en oplossingsgericht

Programma

- 1 De tijdlijn** (kennismaking)
 - Opschrijven welke drie kernwaarden voor de deelnemer de kern van het pilot weergeven.
 - Verzamelen bij de Brown paper met daarop chronologische lijn.
 - Voorstellen met naam, organisatie, rol, sinds wanneer betrokken bij de pilot.
 - Benoemen welke drie kernwaarden voor de deelnemer de kern van de pilot weergeeft, post-it op tijdlijn plakken.

- 2 Het Stoplicht** (verwachtingen)

Waar sta je qua verwachting betreft de pilot?

- 3 Mindmap** (ervaringen)

A *Individueel* opschrijven ervaringen

Helpende vragen:

Wat zijn je ervaringen tot nu toe? (wie zijn betrokken, waar speelt het af, 5xW 1xH, zie je de waarde en betekenis terugkomen?)

Als je bepaalde verwachtingen had over dit project; komt dat tot nu toe overeen in de praktijk?

Heb je tot nu toe al effecten van dit project waargenomen? Zo ja, hoe en wat?

Hoe gaat het contact met andere betrokkenen omtrent dit project? (Verloopt het soepel? Is en houdt iedereen elkaar voldoende op de hoogte van ontwikkelingen? Geeft het contact met betrokkenen je voldoende ruimte voor co-creëren en leren van elkaar? Mis je iets hierin?)

- B Wat kan beter? Kijk er nog eens goed naar en omcirkel je belangrijkste pijnpunt of voeg deze toe.
 - C *Doorgeven* van de mindmaps.
Formuleer bij het pijnpunt van *de ander jouw idee voor een oplossing (srichting)*.
 - D Reactie op je eigen mindmap
Terugkoppeling van individuele mindmap met suggesties van tafelgenoten aan de groep
- 4 Terugkoppeling sessie**
Hoe verder?
Kernelementen terugbrengen naar de kernteam Schuldenvrij LWD
- 5 Afronding**

Bijlage 3 Programma brown paper sessie 2 (april 2024)

Organisatie en begeleiding: onderzoeksteam NHL Stenden Hogeschool

Deelnemers:

Organisatie	Uitgenodigd	Deelgenomen
Gemeente Leeuwarden	3	3
Ervaringswerkers (Gemeente Leeuwarden)	2	1
KBNL	5	4
Amaryllis Leeuwarden	5	5
Humanitas	2	2
Schuldhelpmaatje	1	0
Buurt service punt	1	0
Basalt bewindvoering en inkomensbeheer	1	1
Dreamfabryk	1	1
Bewindplus Frielsand	1	1
Totaal	22	18

Doel Inzichten en ervaringen ophalen van netwerkpartners; perspectief in kaart brengen, praktijkkennis, beleidskennis en ervaringskennis. Waarderend en oplossingsgericht input verzamelen voor de pilot

Programma

1 Welkom

2 Korte kennismaking

Werkvorm: fysieke plek - cirkel - Abe (inwoner die deelneemt aan pilot) in het midden
waar sta jij ten op zichte van Abe?
letterlijk en figuurlijk – hoeveel contact heb je en welke verhalen heb je?

3 Korte samenvatting van Brown paper sessie 29-11-2023

Benoemen (NHL Stenden) welke bevindingen gedeeld zijn in het Kern-team Schuldenvrij LWD

Vertegenwoordiger van Gemeente Leeuwarden en Amaryllis Leeuwarden vertellen wat er met de inzichten van de vorige keer gedaan is, gaat het nu anders?

- 4 Verzamelen werkzame bestanddelen van de pilot Schuldenvrij LWD**
- ervaringen verzamelen, uitwisselen en gezamenlijke reflectie
 - alle ervaringen en inzichten van netwerkpartners zijn relevant, proces + rol en wat zij horen en zien van deelnemers aan de pilot

Deelnemers verdelen over 3 tafels – diverse samenstelling!

- A** Variant op Glad-mad-sad – methode: Wat gaat goed – Wat kan beter
Verkennen van het heden van de pilot, met de daaraan verbonden verscheidenheid aan perspectieven
Input verzamelen voor vervolg in dit leertraject

Stap 1 individueel opschrijven van ervaringen

1A: individueel: micro narratief – een klein illustratief verhaaltje bij “Wat gaat goed”. Een voorbeeld waaruit blijkt dat het werkt. Beschrijf zo concreet mogelijk: wat doen of zeggen mensen, wat doen, zeg, hoor of merk jij?

1B: verzamelen op post-its andere ervaringen. Wat gaat goed en Wat kan beter

Stap 2 bespreken van de ervaringen in gemengde tafelgroepen

Ter afronding: iedereen plakt de post-its op de brown paper aan de muur, probeer al te ordenen

Stap 3 Deelnemers clusteren gezamenlijk de post-its op de brown paper

Stap 4 Interpretatie en betekenisgeving, met de groep, staand voor de brown paper

Wat zien we?

Wat zijn de belangrijkste onderwerpen?

Wat kunnen we concluderen?

- 5 Pilot bekeken door de bril van Sociale kwaliteit**
- Korte toelichting wat sociale kwaliteit is
 - Plotten narratieven (geschreven bij stap 1)

- 6 Afronding**

